

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SAUSIO – JANUARY 21, 2010 • Vol. CI Nr. 13

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-20-10

PERIODICALS

Lietuvos vyskupai ragina palaikyti Haičio viltį

Vilnius, sausio 20 d. (Bernardinai.lt) – Lietuvos Vyskupų Konferencija (LVK) išplatino pranešimą, kuriame išreiškiamas Katalikų Bažnyčios solidarumas nuo nelaimės nukentėjusiems Haičio gyventojams bei raginimas visiems tikintiesiems ir geros valios žmonėms „įtiesti dosnią pagalbos ranką kraštui”.

„Galingas žemės drebėjimas tapo nacionaline tautos nelaime, atnešusia gausybę skaudžių padarinių, – rašoma vyskupų laiške. – Visam nusiaubtam regionui iškyla ligų proveržio grėsmė, nes daugelis žuvusiųjų dar neatrasti. Kylanti įtampa tarp gyventojų, kurių dauguma yra ypatingo skurdo paliesti, gali prasiveržti smurtu.”

LVK kreipimesi raginama atsiliepti į maldos ir materialinės pagalbos solidarumo akciją ir savo auka paremti žmogiškumo nelaime išgyvenančius Haičio gyventojus. „Palaiykime jų viltį atstatyti savo namus”, – ragina Bažnyčios vadovai.

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje savo paramą Haičiui vykdo per Lietuvos Carito organizaciją. Visose Lietuvos bažnyčiose taip pat bus renkamos aukos žemės drebėjimo Haiityje padariniams šalinti. Kviečiama savo malda prisiminti visus žuvusiuosius, tarp kurių yra ir daug Katalikų Bažnyčios narių.

Padėti nuo žemės drebėjimo Haiityje nukentėjusiems žmonėms kviečia ir visuomeninė organizacija „Gelbėkit vaikus”, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija.

Prezidentė pareiškė nepasitikėjimą V. Ušacku

V. Ušackas tikino pasitrauksiąs, kad nebūtų kliūtimi darniai Vyriausybės veiklai. **Eltos nuotr.**

Vilnius, sausio 20 d. (Delfi.lt) – Užsienio reikalų ministrui Vygaudui Ušackui, pastaruoju metu ne kartą įsivėlusiam į žodines dvikovas su prezidentė Dalia Grybauskaite, pareiškė nepasitikėjimą. Susitikusi su premjeru Andriumi Kubiliumi paprašė jo

pradėti atleidimo procedūrą. V. Ušackas patikino pasitrauksiąs, kad nebūtų kliūtimi darniai Vyriausybės veiklai, tačiau prieš tai laukia koalicijos atstovų susitikimo.

Tačiau jis pareiškė norintis išgirsti priežastis, kodėl prarado pasiti-

kėjimą. „Tikrai tarp mūsų katė neperbėgo”, – žurnalistams sakė ministras.

„Jei aš esu vienintelė kliūtis Lietuvos vidaus ir užsienio politikoje, aš šią kliūtį pašalinsiu pasirašydamas atsistatydinimo pareiškimą”, – pareiškė V. Ušackas.

V. Ušackas patikino, kad tarp jo ir prezidentės nuomonių skirtumų dėl užsienio politikos strategijos „nėra ir niekada nebuvo”, nebent keli klausimai, į kuriuos jis visuomet esąs pasiruošęs atsakyti. Tačiau jis pripažino matąs diskusiją viešumoje, todėl pateikė savo siūlymus Seimo pirmininkei Irenai Degutienei siekti naujo susitarimo dėl užsienio politikos tikslų.

Ministras patikino nenorintis būti kliūtimi nei darniai Vyriausybės veiklai, nei Vyriausybės ir prezidentės bendradarbiavimui.

Į klausimą, ar nepasitikėjimo pareiškimas yra asmeninių sąskaitų suvedinėjimas, V. Ušackas pakartojo norintis žinoti to priežastis. Jis teigė pastarąjį kartą su prezidentė bendravęs rugšėji. **Nukelta į 6 psl.**

Prezidentė remia santykių su JAV plėtrą

Vilnius, sausio 20 d. (ELTA) – Susitikime su JAV ambasadore Anne E. Derse prezidentė Dalia Grybauskaitė išreiškė paramą tolesniems glaudiams Lietuvos ir JAV dvišaliams santykiams bei šalių bendradarbiavimui Šiaurės Atlanto sutarties organizacijoje.

„Jungtinės Amerikos Valstijos

yra svarbi mūsų partnerė. Lietuva toliau plėtos bendradarbiavimą su JAV visais svarbiausiais klausimais”, – pažymėjo Lietuvos vadovė.

Prezidentė D. Grybauskaitė su JAV ambasadore aptarė Lietuvos ir JAV bendradarbiavimo šiais metais darbotvarkę, taip pat pagrindinius dvišalius ir tarptautinės politikos

klausimus.

JAV ambasadorė pranešė apie planuojamas aukštų JAV pareigūnų oficialias keliones į Lietuvą, kurių metu bus diskutuojama gynybos, bendrų projektų Afganistane, energetikos, lyčių lygybės sklaidos pasaulyje klausimais, pranešė prezidentės spaudos tarnyba.

Žada dar vieną emigracijos bangą

Maždaug 30 proc. Lietuvos gyventojų turi bent vieną šeimos narį, dirbantį užsienyje. **Delfi.lt nuotr.**

Vilnius, sausio 20 d. (Lietuviams.com) – Lietuvoje pernai nustatytas rekordinis emigrantų srautas, tačiau įvairių sričių specialistai įspėja, kad šiemet laukia dar viena, gal net didesnė emigracijos banga, kurią

lems ne tik sudėtinga ekonominė šalies padėtis.

Įvairių apklausų duomenys rodo, kad šiuo metu maždaug 30 proc. Lietuvos gyventojų turi bent vieną šeimos narį, dirbantį užsienyje.

SEB banko prezidento patarėjas Gitanas Nausėda sako: „2010 metai bus nedaug geresni nei 2009. Pagręjimo darbo rinkoje galima tikėtis 2011 m. ir tai ne jų pradžioje”.

Jo teigimu, Lietuvos ekonomika atsigaus greitai, todėl įmonės stengsis verstis su mažesniu darbuotojų skaičiumi. „Be to, rinktis emigraciją kartais verčia mažas atlyginimas, kurio neužtenka pragyvenimui”, – dėstė G. Nausėda.

„DnB NORD” banko vyriausias specialistas Rimantas Rudzkis numato, kad nedarbo lygis šių metų kovą gali pasiekti 20 proc. „Metų pabaigoje jis bus kiek mažesnis. Gal 16 proc., – svarstė R. Rudzkis. – Nemačiau, kad emigracija mažės. Šiemet bus pats pakilimas. Pernai buvo tik paruošiamieji darbai.”

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Pirmasis 2010 m. koncertas Philadelphia, PA. Kūčių vakarienė Sunny Hills, FL (p. 2)
- N. Sadūnaitės viešas laiškas LR prezidentei (p. 3)
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)
- „Draugo” lietuviukai (p. 4)
- „Alatėja” kvietė pasisemti optimizmo (p. 5)
- Šeimininkės patarimai (p. 8)
- Atsiminimai (152) (p. 9)
- Sausio 13-oji paminėta „Seklyčioje” (p. 10)
- Daktaras Kripštukas Kau-no teatre (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.43 LT

1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

LR prezidentei Daliai Grybauskaitei šį trečiadienį pareiškus nepasitikėjimą užsienio reikalų ministru Vygaudu Ušacku, greičiausiai ore pakibs ir jo kaudencijos metu iškeltos „Globalios Lietuvos“ strategija, kuri ministras pristatė praėjusiais metais lankydamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenes ir kitus lietuviškus telkinius. Jei Ušackas nustos eiti dabartines savo pareigas, klausimų turėtų kilti ir dėl sausio 1 d. vietoj Tautinių mažumų ir išeivijos departamento Užsienio reikalų ministerijoje įkurto Užsienio reikalų departamento. Abiem atvejais norėtusi žinoti, ar sumanymai bus tęsiami, o jei ne, kas bus siūloma vietoj jų. Priminsiu, jog Ušackas JAV lietuviams gerai pažįstamas – JAV jis ėjo LR ambasadoriaus pareigas, ne kartą lankėsi JAV lietuvių telkiniuose.

Vyr. redaktorė
Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

PHILADELPHIA, PA

Pirmasis 2010-tųjų metų koncertas

ALDONA RASTENYTĖ

Šių metų Trijų karalių šventę, sekmadienį, sausio 3-čiąją, į Šv. Andriejaus lietuvių bažnyčią susirinko gausi, šventiškai nusiteikusi publika išgirsti religinio koncerto, kurį kasmet Philadelphia plačiąjai visuomenei suruošia lietuvių Šv. Andriejaus parapija.

Koncerto sumanytojas ir organizatorius kun. klebonas Burkauskas visuomet sudaro įdomią koncerto programą. Kaip ir kiekvienais metais, pagrindinę koncerto programą atliko Šv. Andriejaus bažnyčios choras „Laisvė“, paruošęs penkias kalėdines giesmes: „Nakties tyloje“ (autorius nežinomas), Z. Gaižauskaitės „Kalėdų žvaigždėlė“, St. Ylos „Prakartėlėn skubu“, Paulausko „Džiaukis žmonija“ ir A. Aleksio „Gimė Kristus Viešpats“. Visos jos buvo puikiai atliktos, vienos primindamos nuostabią Kalėdų nakties tylą, kitos – džiaugsmingai skambančius bažnyčių varpus, skelbiančius užgimusį Kalėdų vaikėlį, dar kitos nuoširdžiai šlovino ir kreipėsi į kūdikėlį Kristų palaimos mūsų kryžių šaliai.

Užbaigiant pirmąjį koncerto dalį, skambiu ir lyriškai tyru balsu Jaye Green ispūdingai solo sugiedojo W. H. Neidlinger giesmę „Kristaus Karaliaus gimtadienis“.

Antroje koncerto dalyje penkias H. I. Biber vargonų ir smuiko duetui pritaikytas „Rožančiaus sonatas“ jautriai vargonais atliko Matthew

„Laisvės“ choras, choro vadovė Ilona Babinskienė (centre).

Glandorf, smuiku pritarė Rebecca Harris. Klebonas Burkauskas kiekvieną džiaugsmingosios rožančiaus dalies paslaptį pristatė ir apibūdino žodžiu, sujungdamas Kalėdų reikšmę, istoriją ir šio sezono džiaugsmą. Užbaigiant koncertą klebonas pakvietė visus choristus, solistus ir atsilankiusią publiką sugiedoti tradicinę ir dienos šventę atitinkančią šio krašto giesmę „We Three Kings of Orient Are“.

Koncertas baigėsi pakilia ir šventine nuotaika, žmonės skirstėsi į namus nusiteikę į Šv. Andriejaus parapijos rengiamą koncertą sugrįžti ir ateinančiais metais.

Šis kalėdinis koncertas Philadelphia mieste gerai žinomas, jis vyksta kasmet naujųjų ir senųjų metų sandūroje, pirmąjį sekmadienį po Šv. Kalėdų. Šiais metais suėjo šešiolika metų, kai šis koncertas džiugina mus visus!

Sėkmės Philadelphia „Laisvės“ chorui, besiruošiant šių metų IX Dainų šventei Toronto mieste, Kanadoje! Sėkmės ir ištvermės dar kitiems šešiolikai metų kun. klebonui Burkauskui ruošiant tokius prasmingus koncertus! Sėkmės ir ištvermės Šv. Andriejaus lietuvių bažnyčiai, linkėjimai gyvuoti dar šimtą metų!

SUNNY HILLS, FL

Šv. Kūčių vakarienė

ELENA ŽEBERTAVIČIENĖ

Šv. Kūčių vakarienė buvo švenčiama 2009 m. gruodžio 24 d. Šv. Teresės bažnyčios salėje. Vakarienę suruošė JAV LB apylinkės valdyba.

Jau daugelį metų šv. Kūčios švenčiamos tiksliai gruodžio 24 d. vakarą, kitaip nejaustume tikrų šv. Kalėdų. Kad ir lietui lyjant, į šventiškai išpuoštą salę susirinko gausus svečių būrys. Ant baltomis skaltiesėmis dengtų stalų kvepėjo pušų šakelės, žibėjo žvakutės, lyg primindamos įsižiebiančią vakarinę žvaigždę. Susėdus visiems prie stalų, šventė prasidėjo.

Pažiūrėkit pro seklyčios langą, koks kalėdinis dangus ramus... – šiais žodžiais savo įžanginį sveikinimą pradėjo LB pirmininkė Elena Žebertavičienė, tuo pačiu palinkėdama visiems šeimyninės ramybės, pagarbos vieni kitiems ir sveikų ateinančių Naujųjų metų.

Toliau vakarą vedė Julija Čepukienė. Paminėti bendruomenės nariai, kurie per metus iškeliavo į dangišką pasaulį: Vytas Beleckas, Albinas Grigaitis, Dalė Vaitkevičienė, Juozas Bagužis ir Kęstutis Jauniškis.

Invokaciją sukalbėjo ir visus su šventėmis pasveikino parapijos klebonas msgr. Francis Szczykutowicz. Sekė dalijimasis kalėdaičiais (plotkelėmis), linkint sveikatos ir Dievo palaimos ateinančiuose metuose.

Išradingų šeiminių paruoštas

tradicinių Kūčių stalas buvo gausus – tiesiog nežinojai, ką įsidėti į lėkštę. Visko norėjosi paragauti.

Prisiragavę valgių ir pagrindinio

Kūčių skanėsto – spanguolių kisieliaus ir „kūčiukų“ su aguonpieniu, protarpiais pagiedoję giesmes, skirstėmės sutikti šv. Kalėdas.

JAV LB Sunny Hills apylinkės valdyba. Iš k.: A. Savickas, M. Redd, J. Mamaitytė, E. Žebertavičienė, A. Nakas ir J. Čepukienė.

N. SADŪNAITĖ RAGINA PREZIDENTĘ RYŽTIS RADIKALIAI TEISMŲ SISTEMOS REFORMAI

Internetinio dienraščio Bernardinai.lt redakcija gavo nenuilstančios laisvės kovotojos Nijolės Sadūnaitės kreipimąsi į Prezidentę, kurį ji prašė paviėšinti.

Grupė piliečių raštu kreipėmės į Jus dėl netvarkos Lietuvos teismų sistemoje. Kol kas sulaukėme tik prezidentūros kanclerio G. Krasausko atsakymo, pavadinto „N. Sadūnaitei ir kitiems“. Jame Jūsų vardu pranešė, kad skiriate didelį dėmesį teisėjų atrankai ir kitiems teismų darbo gerinimo klausimams.

Tačiau šis formalus atsakymas mus privertė galvoti, kad (bent prezidentūros tarnautojai) ne visai suprato mūsų matomų problemų mastą. O tai kelia baimę, kad gali būti apsiribota tik kai kurių personalijų keitimais, pačiai teisėtvarkos sistemos visumai išvengiant reikalingų sukrėtimų. Tuo labiau, kad ydinga sistema pasiryžusi remtis ir „savaisiais“, posėdžiaujančiais Konstituciniame Teisme.

Nijolė Sadūnaitė.
Jono Kuprio nuotr.

Okupacijos metais persekiotų asmenų stebėjimais, jau iki Kovo 11-osios Akto buvo pradėti pasirengimai teisėsaugos sistemą keisti ne visos Tautos teisės poreikiams, o sėkmingam žmoniškumui ir Lietuvos valstybingumui prasikaltusių kolaborantinių struktūrų išsaugojimui, valstybinio ir išlikusio žmonių nekilnojamojo (o dažnai ir kilnojamojo) turto neteisingo „prichvatizavimo“ bei kitų nusikalstamų veikų, pažeidžiančių visos visuomenės interesus, įteisiniui.

Nesiskaitant su Konstitucijos nuostatomis, sukurtos dvi teismų piramidės, tarp kurių beapeliaciniai administraciniai teismai aiškiai skirti oligarchinės „teisės“ pergalei įtvirtinti.

Tarp visų buvusių Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto vadovų ir narių nebuvo nė vieno, kuris būtų siekęs teisėtvarkos institucijų pareigūnų nepriekaištingo vardo neformalaus patikrinimo, visų pirma išnagrinėjant jų elgesį su žmonėmis įvairiais periodais, taip pat ir elgesį su okupacijos metais persekiotais. Tai, o taip pat liustracijos nebuvimas, sudarė esmines sąlygas valstybę paversti kriminalizuotą „buvusiųjų“, prie

jų prisiplakusių ir jų vaikų siautėji-mo vieta.

Tokiomis sąlygomis visų teisminių valdžių (įskaitant prokuratūrą) nepriklausomumą tegalime vadinti sąžinės neturinčiųjų orgija... šiltnamyje. Iš teisinių institucijų, tarp jų ir iš Aukščiausiojo Teismo, sąžiningi teisininkai išstumiami arba traukiasi patys. Ryškiu to pavyzdžiu tapo ir Generalinė prokuratūra: joje neigiami procesai pasimatė anksčiausiai ir tęsiasi visą dvidešimtmetį.

Formali aukščiausiųjų teisėsau-gos institucijų vadovų atskaitomybė vien iš neaiškiais pinigais suburtų partijų sukurtam Seimui, panaikinus visuomenės kontrolę, realiai yra tapusi visišku neatskaitingumu Tautai, kuri pagal Konstituciją yra valstybės suverenas.

Aukščiausiasis Teismas per nepriklausomybės laikotarpį nieko nedarė analizuodamas ir vienodin-damas teismų praktiką, kai dėl savo teisių į teismus kreipdavosi okupaci-jos laikmetyje represuotiėji ar siekė atstatyti nuosavybės teises Lietuvos piliečiai. Konstitucinio Teismo nutarimai pasižymi iš akto į aktą perke-liamu bruožu – paprasti žmonės jų suprasti nepajėgia.

Sisteminei teisėtvarkos sistemos revizijai turi būti gerai pasirengta. Nedovanotina (o tai jau buvo), kai, visuomenei spaudžiant, sistemos atnaujinimo vardu pasitelkiami tie, kurie ją iškreipė. Manytume, jog reformose galima plačiai pasiremti visuomene, beje, turinčia daug informacijos, kaip buvo elgtasi su mūsų teisėmis ir teisėtais interesais atkūrus valstybingumą. Ir visuomenė nori tokio bendravimo. Tačiau mes manome, kad tų pačių visuomenės interesų vardan ir siekiant esminių pokyčių teisėtvarkoje, Jūs, gerbiama Prezidentė, savo dekretais privalote sudaryti specialias nepriklausomų teisininkų ir visuomenės atstovų komisijas su tikslu įvertinti prokurorų veiksmus atskiruose laikotarpiuose keltose svarbiose, bet teismų nepasiekusiose bylose. Kaip ir ištirti padėtį teismuose, kuriuose neformuota ir toliau deramai neformuojama visos visuomenės interesus atspindinti teisinė praktika, o jaunų, jau nepriklausomo gyvenimo metais mokslus baigusių teisėjų ir prokurorų at-rankos ir karjeros dalykai tebėra klau-ninių grupių rankose.

Mūsų manymu, viskas, kas susiję su padėtimi Lietuvos teisėtvarkoje, turi būti vieša.

Jei Jūs, Jūsų Ekscelencija, ryžtumėtės šiais tik ką prasidėjusiais metais pradėti sisteminę Lietuvos teisėtvarkos pertvarką, mes, o gal ir daugiau okupacijos metais persekiotų asmenų, remdamiesi tuo autoritetu, kurį dar visuomenėje turime, pasi-ryžę kviesti žmones Jums į pagalbą. Tepadedama mums Dievas.

Bernardinai.lt

Kopenhagos klimato kaitos konferencija nieko neišsprendė

ALEKSAS VITKUS

Susirūpinimas pasaulio klimato kaita arba taip vadinamu globaliniu atšilimu tapo mokslininkų, politikų ir pramonininkų aštrių ir karštų diskusijų objektu jau nuo paskutiniųjų XX amžiaus dešimtmečių. Kai 1995 m. Leipzig, Vokietijoje, sušauktoje konferencijoje buvo paskelbtas 79 mokslininkų pasirašytas nutarimas, jog „kol kas dar nėra jokio tikro įrodymo, kad pasaulyje vyksta anglies dvideginio dujų sukeliamas šiltnamio poveikis“, pasigirdo daug su tuo nutarimu nesutinkančių balsų.

Jungtinių Tautų (JT) klimato kaitos organizacija (UNFCCC) Kyoto mieste, Japonijoje, surengė kitą konferenciją. Jos 1997 m. gruodžio 11 d. paskelbtame protokole buvo pripažinta, kad globalinis atšilimas yra nuginčijamas, ir todėl 37 pagrindinės pramoninės valstybės turėtų imtis pastangų nuo 1990 metų 5.2 proc. sumažinti šiltnamio poveikį darančių dujų kieki. Klimato kaita turėjo būti pristabdyta iki 2020 metų ne daugiau kaip 1.5 laipsnių Celsijaus.

Protokolą, kuris turėjo būti pradėtas vykdyti 2005 m. vasario 16 d., pasirašė 187 valstybės. JAV Kyoto konferencijoje dalyvavo, tą protokolą simboliškai pasirašė, bet jo niekas nepatvirtino. Nei prezidentas Bill Clinton, nei po jo prezidentu buvęs George W. Bush protokolo niekada nepristatė Kongresui, aiškindami, jog jo vykdymas neigiamai paveiktų JAV pramonę ir visą šalies ekonomiką. Bush dar pabrėžė, kad jis nesutinkas su paragrafu, leidžiančiu Kinijai, daugiausiai anglies dvideginio į orą išmetančiai valstybei, daryti išimtį. Prezidentas Barack Obama, balandžio mėnesį lankydamasis Turkijoje, atsargiai pareiškė, kad JAV nėra tikslo tą protokolą tvirtinti, nes netrukus jis vis tiek nustos galioti.

Po Kyoto įvyko dar kelios klimato kaitą nagrinėjančios tarptautinės konferencijos, iš kurių nė viena nedavė apčiuopiamų rezultatų. Panašiai sužlugo ir pernyktė JT konferencija vykusį Poznanėje, Lenkijoje.

Nuomonės dėl žemės atšilimo labai skiriasi ne tik tarp paprastų eilinių piliečių, politikų, bet ir tarp pasaulyje gerą vardą turinčių mokslininkų. Vieni iš jų mums primena laikus, kai anglies dvideginio atmosferoje būdavo šimtus kartų daugiau negu šiandien. Kiti, priešingai, mus gąsdina ne žemės atšilimu, bet viso pasaulio atšalimu, aiškindami, kad kosminių saulės tyrimų rezultatai rodo, jog artėja žemės atšilimas, o tai gali būti daug sunkiau sprendžiama problema negu atmosferos atšilimas.

Pasakykite tai buvusiam JAV viceprezidentui Al Gore (1993–2001), kuris jau nuo pirmų savo, kaip politikų, dienų pasižymėjo kaip kovotojas už taršos ir žemės atšilimo sumažinimą: „Žmonija įžengia į naują sąlytį su žemės planeta. Miškai yra naikinami nepaprastu greičiu, atsiveria vis didesnė anga žemę supančioje ozono dangoje.“ Būdamas senatoriumi, Gore sušaukė konferenciją, kurioje dalyvavo atstovai iš 42 valstybių, nesėkmingai bandę sukurti taip vadinamą „Globalinį Marshall planą“, pagal kurį išsivysčiusios pramoninės valstybės turėjo paremti dar besivystančių valstybių ekonomiką, nedidinant jų taršos lygio.

Būdamas JAV viceprezidentu ir vėliau, Gore keliaudavo po pasaulį, dalyvaudavo klimato kaitos konferencijose, skaitė paskaitas, rašė knygas, ir visokiais kitais būdais aiškino apie žemės atšilimo pavojų. 2007 m. jam buvo suteikta tų metų Nobelio taikos premija, kuria jis dalijosi su Rajendra K. Pachaun iš Delhi, Indijos. Atrodo, kad net ir Nobelio premija neįtikino klimato kaitos oponentų, kurie vis dar netiki, kad dėl pasaulinio atšilimo reikėtų kaltinti žmogaus veiklą, o ne tezę, kad toks atšilimas yra normalus žemės klimato pasikartojantis ciklas.

Artėjant JT rengiamai Kopenhagos (Danija) konferencijai, pasaulis nekantriai laukė veiksmingo sprendimo, kuris sustabdytų vykstantį globalinį atšilimą. Ir kas iš to išejo? Po beveik dvi savaites trukusių debatų nebuvo parašytas joks įpareigojantis dokumentas. Nieko konkretaus, išskyrus prielaidą, kad reikės dar daug panašių konferencijų ir derybų, kuriose bus ginčijamasi dėl, kiek turtingosios valstybės mokės neturtingiausios, norint sustabdyti žemės temperatūros kilimą. Bus deramasi, kas pradės pirmas ir kas labiau sumažins šiltnamio dujų išmetimą. Ne paskutinėje vietoje bus ir nutarti, kaip toks dujų išmetimo sumažinimas iš viso bus matuojamas ir kiek sąžiningai dokumentuojamas.

Pasaulis visą savo dėmesį buvo nukreipęs, į kas svarbaus turėjo įvykti Kopenhagoje, kurioje, deja, nieko nebuvo nutarta. Už tai JAV sostinėje, Washington, DC, įvyko kai kas, kas gali labai paveikti Amerikos ateitį. Obama administracija oficialiai paskelbė, jog šiltnamio dujos, kurios atsiranda deginant anglį ir alyvą, kelia pavojų žmonių sveikatai.

Norint suprasti, kodėl tai taps labai svarbiu poveikiu JAV elektros jėgainėms, sunkiajai pramonei ir automobiliams, reikia truputį grįžti į praeitį. 2007 m. Aukščiausiasis Teismas nutarė, kad JAV Aplinkosaugos tarnyba (EPA) turi galią nuspręsti, ar anglies dvideginis ir kitos klimatai veikiančios dujos kenkia žmonių sveikatai ir grovei. Jei taip, tai Aplinkosaugos tarnyba įgautų teisę tai savais potvarkiais ir kontroliuoti, neatsiklausdama Kongreso.

Tikėdamiesi veiksmingų nutarimų Kopenhagos konferencijoje, JAV Atstovų rūmai pirmoje šių metų pusėje priėmė nepaprastai platų klimato kaitos įstatymą, įstrigusį Senate, kuris neskuba pradėti varžyti anglies ir alyvos naudojimo, kol prie to neprisidės Kinija ir kiti didelės taršos pramoniniai kraštai. Suvaržymai vien tik Amerikoje labai pakenktų jos pramonei ir verslui konkuruojant su užsieniu, kas kainuotų milijonus darbo vietų ir milijardus dolerių.

Čia cinikas dar paklaustų: „Ar norėtum gyventi be vėsinimo, be automobilio, be visų kitų patogumų, kurie vienokiu ar kitokiu būdu naudoja energiją ir teršia orą?“

„DRAUGO“

lietuviškai

Redaktorė *Laima Apanavičienė*
laimaa@hotmail.com

Žinios iš Maironio lituanistinės mokyklos

Jūrų polką šoka penktokai.

Jūreiviai — ketvirtokai.

Živilės Ramašauskienės nuotraukos.

Jūrų žolytės apspito Kalėdų senelį.

Tikriausiai dauguma skaitytojų žino, kad didžiausia išeivijoje Maironio lituanistinė mokykla (MLM), Lemont, šiais mokslo metais mini savo gyvavimo 50-metį. Todėl Kalėdų proga MLM mokytojų kolektyvas, entuziastingų tėvelių padedami, paruošė ne visai Kalėdinės temos muzikinę-šventinę programą „Jūros dugne“, pagal eiliuotą Maironio poemą „Jūratė ir Kastytis“.

2009 m. gruodžio 19 d., šeštadienį, PLC Jaunimo rūmų scena virto jūros dugnu su Gintaro pilimi, o MLM pradinės mokyklos mokinukai – jūreiviais, vandens burbuliukais, jūros gyvūnais, žuvytėmis ir jūros žolytėmis. 6-tų klasių mokiniai, pradinės mokyklos vyriausieji, kaip jau įprasta mūsų mokykloje, buvo pagrindinių vaidmenų atlikėjais. Smagu, kad šventė pavyko – spindėjo vaikų akelės, džiaugėsi savo atžalėlėmis tėveliai.

Ypatingus padėkos žodžius norime išsakyti Ginai ir Robertui Blinst-

rubams, kurie metai iš metų yra pagrindiniai mūsų mokyklos Kalėdinės šventės salės ir scenos puošimo pagalbininkai. Kai penktadienio vakare puošėme salę, kažkas iš tėvelių pajaukavo: „Gina, tikriausiai savo šeima visą mėnesį nesirūpinai, vien tik dekoracijas mūsų šventei darei, Trijų karalių ir piemenėlių kostiumus siu- vai?“

Gina pasidžiaugė, kad šį kartą jai daug padėjo ne tik jos vyras Robertas, bet ir iš California atvykusi jos sesuo Daiva Rugieniūtė.

Dėkojame dailininkei Rasai Ibianskienei, Daivai Kisielienei, muzikos mokytojams Loretai Karsokienei ir Alfonsui Seniūnui, Dariui Polikaičiui už muziką šventės metu, Reginai ir jos vyrui Sauliams, taip pat ir Irenai Hirt, klasių mokytojoms, tėvelių komitetui ir visiems tėveliams už visokeriopą pagalbą. Ačiū Jums visiems, kad padėjote surengti šventę mūsų vaikams.

MLM info

Mieli lietuviukai,

noriu Jums pristatyti neseniai Lietuvos knygynuose pasirodžiusią rašytojo Danieliaus Mušinsko 19 novelių rinkinį vaikams „Dovilė ir džentelmenas“.

Knygos herojė – maža mergaitė Dovilė, kuri bendraudama su mama, tėčiu ir broliuku atranda aplinkinį pasaulį, vis labiau jį pažįsta, juo stebisi, prie jo prisitaiko, patiria įvairių nutikimų. Novelės itin glaustos, aiškos, skirtos jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikams ir tiems, kurie tik mokosi skaityti, padedami tėvų ar mokytojų. Smagu regėti, kaip devyniolika kartų (tiek knygoje novelių) iš naujo skleidžiasi gaivus kaip vasaros rytas vaikystės pasaulis.

Knygelę apipavidalino dailininkė Odeta Staponkutė-Juršėnienė.

Įtariu, kad ši knygelė yra jo dovana jau užaugusiai dukrai Dovilei, šiemet Vilniaus universitete apsigynusiai teisės magistro laipsnį.

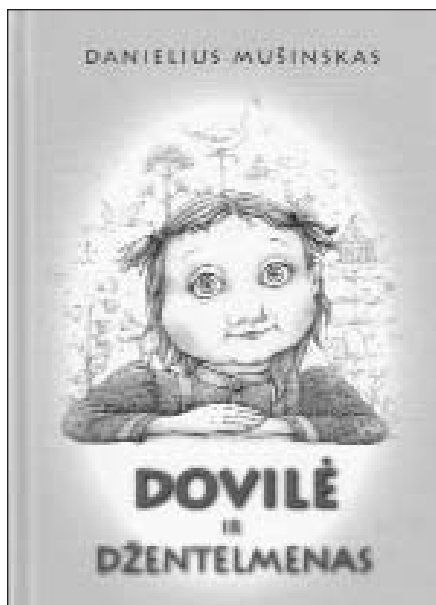
Kažkada tėtis pasakodavo mažajai Dovilei įvairias istorijas, kurios būdavo spausdinamos vaikų žurnale „Genys“. Dabar šios istorijos „sugulė“ vienoje knygelėje. Siūlau Jums paskaityti vieną šios knygos novelių.

Redaktorė

Dovilė, tėtė ir ežiai

Dideliame mieste gyvena maža mergaitė, kuri nėra mačiosi mažo ežiuko. Ji net nežino, kiek ežiai turi kojų – gal dvi, o gal keturias. Mer-

gaitės vardas Dovilė, ji gyvena labai aukštai – devintame aukšte. Iš tokios aukštybės nematyti nė vieno ežio. O kas matyti? Kartais į kiemą išeina

pasivaikščioti užsimiegoję kambariniai šunys – jie tai gerai matyti. Dovilė žino – jie turi po keturias kojas.

Nuo pat ryto Dovilė laukia, kada pareis iš darbo tėtė ir išsives ją į kiemą. Kai tėtė praveria duris, Dovilė jau laukia nesulaukdama ir klausia:

– Ar jau parėjai iš darbo?

Neišgirdusi atsakymo, ji ragina:

– Skubėkim greičiau į kiemą ieškoti ežių!

Tėtė po darbo pavargęs, jis labai nori valgyti, paskui žiūrėti televizorių, skaityti laikraščius ir gulėti ant sofos. Tėtė spokso nuliūdęs į Dovilę ir slapčia tikisi, kad maža mergaitė jo pasigailės. Tačiau Dovilė jau tempia tėtė už rankos pro duris ir liepia iškviesti liftą. Dovilė žino, kas yra liftas, bet gyvo ežio ji nėra mačiusi. Tėtė paspaudžia mygtuką, ir liftas atvažiuoja. Dovilė mato, kad lifte nėra nė vieno ežio. Netiesa, kad lifte niekada nieko nebūna. Sykį ji čia matė šuniuką, bet kitokių gyvūnų kol kas dar nerado.

Kieme Dovilė dairosi į visas puses, o paskui pradeda šmirinėti po žolynus. Gal ežiai yra labai maži ir todėl jų nematyti, – spėlioja Dovilė.

Tėtė žiūri į savo mergaitę ir šypsosi. Tėtei atrodo, kad Dovilė pati panaši į ežį, ypač kai supyksta ir, atsta-

čiusi lūpas, ima pūkšti. Šypsodamasis tėtė sako:

– Pašauk ežį vardu, jis ir išlįs iš žemės.

– Koks ežio vardas? – rimtai klausia Dovilė.

– Ežiukas Spygliukas, – sako tėtė.

– Ežiuk Spygliuk, ežiuk Spygliuk! – šūkteli Dovilė ir vėl greitais žingsneliais šmirinėja po kiemo žolynus.

Tėtė žiūri į laikrodį ir prisidengęs delnu burną ima žiovauti. Dar jis pastypčioja penkias minutes, paskui sako:

– Laikas namo, ežiai jau irgi sulindo į savo kambarius.

– Ne, ne! – sušunka Dovilė. – Ežiai dar tik ruošiasi eiti į kiemą...

Tėtė iš nuostabos net pliaukšteli delnu sau per kaktą – iš tikrųjų ežiai dieną miega, tik vėlai vakare arba naktį išlenda iš savo slėptuvių. Tačiau kaip visa tai sužinojo Dovilė?

Tėtė atsisėda ant suoliuko ir nebežino, ką daryti. Iš kur paimti nors vieną gyvą ežį? Jeigu turėtų, tikrai jį paleistų į žolyną – taip labai tėtė nori eiti namo valgyti vakarienės ir žiūrėti televizoriaus. Tačiau negali, nes maža mergaitė Dovilė vis ieško ir ieško ežio. Gal net iki tamsos ieškos, iki pačios nakties.

„Alatėja” kvietė pasisemti optimizmo

LORETA TIMUKIENĖ

Dažnai mūsų kasdienybę nuspalvina niūri pesimizmo nuotaika, kuriai išsklaidyti, rodos, nėra vaistų. Pasirodo, juos galima rasti, tik reikia pasistengti kitaip pažiūrėti į užgriuvusias negandas, paklausti tų, kurie nepalūžo po likimo drėbtelėta krūva bėdų, ligų, praradimų. O kartais nuotaiką praskaidrina ir tokie paprastai dalykai kaip buvimas kartu su draugais, pažįstamais, bendraminčiais.

Aišku, niekas neišmatuos, kiek išgirsti patarimai, pasidalinta patirtis ar poezijos posmai padėjo atitrūkti nuo mus užplūstančių negerų nuojautų, piktumo ar nusivylimo, bet sausio 17 d. susirinkusius Čiurlionio galerijoje gaubė noras pabūti kartu, išiklausyti ir būti išgirstam. Įvairiausio amžiaus moterys (teisybės dėlei reikia pasakyti, kad džiaugėmės matydamos ir vieną kitą vyriškį), perskaičiusios skelbimą laikraštyje ar pakalbintos draugių susirinko į moterų klubo „Alatėja” popietę. Joje svečiavosi psichologė Laima Zavistauskas ir rašytoja, žurnalistė Eglė Juodvalkė.

Jau ne pirmą kartą į tokius susitikimus kviečiančios „Alatėjos” moterys džiaugiasi, kad jas mielai priima Jaunimo centro Čiurlionio galerija, kurioje buvo galima apžiūrėti šiuo metu ten vykstančią Reginos Nėdės darbų parodą. Na, o saulėta sekmadienio popietė prasidėjo melodingais fortepijono muzikos garsais (kūrinį atliko klubietė Evelina Karalienė), padėjusiais susikaupti ir išiklausyti.

Laima Zavistauskas kalbėjo apie dvi mūsų gyvenimo spalvas – optimizmą ir pesimizmą. Psichologė kvietė atsakyti, kaip kiekvienas supranta šias dvi sąvokas, o vėliau, remdamasi mokslo teorija ir gyvenimiškais pavyzdžiais, paaiškino, kodėl, kada ir kaip mus užvaldo viena ar kita nuotaika, jausmai, nuostata. Išklausę paskaitos supratome, kad savęs ir pasaulio pažinimui ribų iš tiesų nėra, o pagrindinis dalykas, kurį turime suvokti – mūsų gyvenimas didele dalimi priklauso nuo to, su kokia nuostata mes gyvename, kokiomis mintimis pradedame ir baigiame dieną, ko linkime sau ir aplinkiniams. Susidomėjusiems savęs pažinimu psichologė pasiūlė perskaityti

keletą psichologinių knygų, o norintiems išgirsti paskaitų panašiomis temomis L. Zavistauskas, jau ne pirmą kartą ateinanti į „Alatėjos” renginius, pažadėjo ir ateityje juose apsilankyti.

* * *

Per pertraukėlę „Alatėjos” moterys pakvietė svečius ne tik pabendrauti, pasidalinti išpuodžiais, bet ir pasivaikinti jų pačių paruoštais užkandžiais. Kalbų, išpuodžių tikrai netrūko, bet šeiminingas kvietė į susitikimą su dar viena popietės viešnia – poete Egle Juodvalke – žmogumi, kuris ko jau ko, bet optimizmo iš tiesų nestokoja.

Poetė papasakojo apie savo vaikystę, tėvus, lietuviybės suvokimą ir, be abejo, apie kūrybą. Su humoru, išraiškingai ir jausmingai, viešnia prisiminė savo gyvenimo istoriją, pažymėtą savotišku nepaklusnumu, išdykėliškumu, būtinybe kurti ir keliauti. E. Juodvalkė prisipažino dabar rašanti tris knygas ir perskaitė eilėraščių iš vienos jų – poezijos knygos apie partizanus. Kita knyga bus apie Marquette Park, trečioji – apie lietuviybę.

Paklausta, ar kada galima tikėtis autobiografinio romano „Cukraus kalnas” tęsinio, rašytoja sakė: „Prieš 50 metų, kad parašyčiau šią knygą, tad reikės dar penkiasdešimties metų, kad pasirodytų antra knygos dalis.” Ką gi, belieka laukti, o „Cukraus kalną” skačiusieji prisipažino, kad ši knyga alsuoja tokiu neišsemiamu optimizmu, kurio galima tik pavydėti. Juolab žinant, kiek jėgų, stiprybės ir valios pareikalauja iš žmogaus liga. „Su cukralige buvau susigyvenusi, dabar liga jau pasitraukė”, – apie kopimą į cukraus kalną kalbėjo poetė. Dabar E. Juodvalkė džiaugiasi ne tik galimybe kitaip dėlioti savo gyvenimo žingsnius, bet ir po Nepriklausomybės atgavimo atsiradusia laisve nevaržomai keliauti į Lietuvą – į šalį, kurios trauką ji jaučianti nuolatos.

Viešnia prisipažino, kad „Alatėjos” moterų kvietimas pasidalinti savo gyvenimiška ir kūrybine patirtimi buvo pirmasis, kurio gerbiama Eglė sulaukusi iš vadinamų „trečiabangių”. Atrodo, kad šiuo „pasimatymu” neliko nusivylusios nei klausiusios, nei kalbėjusios – galbūt dėl to, kad mus visus sieja tiek daug bendrų dalykų, iš tiesų tiek daug mes

Psichologė L. Zavistauskas kvietė diskutuoti tema „Optimizmo galia pesimizmo laikais”.

turime vieni kitiems pasakyti.

O laiko ir progų tokiems susitikimams, tikėkimės, surasime. Artėja vasario 14-oji, meilės diena. Vasario 28 d. „Alatėja” ruošia susitikimą su psichologe iš Lietuvos Stase Stašiene,

kuri jau ne pirmą sykį mielai sutiko moterims pasiūlyti ne tik teorinių, bet ir praktinių patarimų. Na, o klubietės jau renka žaislus, drabužius siuntiniui, kuris netrukus keliaus į Lietuvą, į vaikų namus.

Popietės dalyviai susidomėję klausėsi paskaitos.

Poetė E. Juodvalkė nestokoja geros nuotaikos ir optimizmo.

Loretos Timukienės ir Laimos Apanavičienės nuotraukos

Audronė Sidaugienė papasakojo apie „Alatėjos” moterų darbus.

„Duburys“ pristatytas Rusijos kino apdovanojimui

Gyčio Lukšo režisuotą vaidybinį filmą „Duburys“ turėjo progos pamatyti ir Čikagos žiūrovai. **Balsas.lt** nuotr.

Maskva, sausio 20 d. (ELTA) – Gyčio Lukšo režisuotas vaidybinis filmas „Duburys“ pateko tarp keturių pasiūlytų juostų laimėti šių metų „Niką“ – vieną iš garsiausių Rusijos apdovanojimų.

Šiomet Rusijos kino meno akademijos rengiamam konkursui dėl „Nikos“ apdovanojimų „Geriausio NVS ir Baltijos šalių filmo“ sekcijai buvo pateikta 17 vaidybinių pilname-tražių 2009 metų laidos filmų.

Specialistų komisija iš jų jau atrinko 4 filmus, pretenduosiančius į „Geriausio NVS ir Baltijos šalių filmo“ vardą. Tai lietuvių „Duburys“, filmai „40-osios durys“ (rež. Elčín Musaoglu, Azerbaidžanas), „Kitas krantas“ (rež. Georgij Ovašvili, Gruzija/Kazachstanas) ir „Šeima“ (rež.

Marat Sarulu, Kazachstanas), pranešė Lietuvos kinematografininkų sąjunga.

„Duburys“ pristatytas ir šių metų Amerikos kino akademijos konkursui geriausio filmo užsienio kalba kategorijoje „Oskaro“ apdovanojimui laimėti.

Praėjusių metų pabaigoje „Duburys“ laimėjo Lietuvos kinematografininkų sąjungos apdovanojimą geriausiam metų vaidybiniam filmui.

„Duburyje“ sukurti aktorių vaidmenys buvo įvertinti „Sidabrinės gervės 2009“ kino apdovanojimuose – ukrainiečių aktorė Oksana Borbat pripažinta geriausia pagrindine aktore, o Vladimiras Jefremovas ir Jūratė Onaitytė tapo geriausiais antrojo plano aktoriais.

A. M. Brazausko būklė išlieka sudėtinga

Vilnius, sausio 19 d. (ELTA) – Nors su vėžiu ir dėl jo kilusių sveikatos sutrikimų kovojantis kadenciją baigęs prezidentas Algirdas Mykolas Brazauskas jaučiasi geriau, tačiau jo būklė išlieka sudėtinga, teigia Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų atstovai.

Medikų aiškinimu, kadenciją baigusio šalies vadovo būklė yra sudėtinga dėl pagrindinės ligos – išplitusio prostatos vėžio – ir jį lydinčių kitų ligų.

Pasak Santariškių klinikų gydy-

tojų, A. M. Brazauskui buvo nustatytas kraujo užkrėtimas, taip pat – inkstų veiklos sutrikimas. Kadenciją baigęs prezidentas buvo gydomas antibiotikais. Pasak medikų, praėjus daugiau nei savaitei nuo kraujo užkrėtimo gydymo pradžios karščiavimas liovėsi, uždegimas traukiasi, pagerėjo inkstų veikla, tačiau A. M. Brazausko būklė dar išlieka sudėtinga. Pažengęs prostatos vėžys toliau bus gydomas Santariškių klinikų Urologijos centre.

Žada dar vieną emigracijos bangą

Atkelta iš 1 psl.

Tiek G. Nausėda, tiek R. Rudzakis pažymėjo, kad Vakarų Europa atsi-gauna greičiau nei Lietuva. „Čia – naktis prieš aušrą, o ten padėtis jau gerėja“, – pabrėžė G. Nausėda. Anot jo, kiek sunkiau atsigauna anksčiau tarp lietuvių emigrantų populiarios šalys Didžioji Britanija, Airija.

Geresnė padėtis – Skandinavijos šalyse, Vokietijoje, Prancūzijoje. „Aišku, čia besikuriantiems lietuviams trukdo kalbos nemokėjimas, bet tai – ne pagrindinė problema. Todėl manau, kad šios šalys gali nuvilioti daug darbo jėgos ir iš Lietuvos, ir iš kitų Baltijos šalių“, – sakė G. Nausėda.

Sociologas V. Gaidys pabrėžė, kad emigracijos srautą šiemet didins ne tik sudėtinga ekonominė Lietuvos

padėtis, bet ir tai, kad išvažiuoti dirbti į svetimą šalį tampa vis lengviau. „Užsienyje yra draugų, pažįstamų. Be to, yra infrastruktūra: įvairūs leidiniai, internetiniai puslapiai, kuriuose lietuviškai pateikta informacija, kur vykti, kiek kas kainuoja. Užsienyje yra lietuviškų parduotuvių, kuriose galima įsigyti lietuviškų prekių“, – svarstė sociologas.

Be to, jo teigimu, apklausų duomenys rodo, jog į emigrantus dabar dažniau žiūrima teigiamai. „Jie juk išvažiuoja ne dėl kokių nors užgaidų, bet dėl to, kad pragyventi čia neturi galimybių“, – aiškino V. Gaidys. Anot jo, prastesnė nuomonė vyrauja tik apie tuos emigrantus, kurie išvažiuodami vaikus palieka prižiūrėti seneliams ar kitiems giminaičiams.

Prezidentė siūlo pertvarkyti nacionalinę žvalgybos sistemą

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė siūlo pertvarkyti nacionalinę žvalgybos sistemą.

Valstybės gynimo tarybai (VGT) svarstyti pateikiamas šalies vadovės siūlymu parengta Žvalgybos kontrolės ir koordinavimo stiprinimo koncepcija, pagal kurią bus pertvarkyta nacionalinė žvalgybos sistema.

„Parengta žvalgybos koncepcija nustato, ką žvalgybos tarnybos turėtų dirbti, kuo vadovautis ir kaip už savo darbus atsiskaityti. Koncepcijoje numatoma apriboti tarnybų savarankiskumą ir padidinti politinės valdžios atsakomybę. Tai bus iššūkis tiek tarnyboms, tiek politikams“, – teigia VGT sekretorius, prezidentės vyriausias patarėjas Jonas Markevičius.

VGT posėdyje bus aptariami

Žvalgybos koncepcijos įgyvendinimo būdai ir pirmą kartą tvirtinami žvalgybos informacijos poreikiai, kuriais remiantis bus formuluojamos aiškos užduotys šalies žvalgybos tarnyboms – Valstybės saugumo departamentui ir Antrajam operatyvinių tarnybų departamentui prie Krašto apsaugos ministerijos.

Prezidentės vadovaujama VGT pirmą kartą svarstys ir grėsmių nacionaliniam saugumui sąrašą ir siūlymus Vyriausybei, kaip šias grėsmes šalinti ir mažinti.

VGT atsako už svarbiausius šalies saugumo užtikrinimo ir gynimo klausimus. VGT sudaro prezidentė, ministras pirmininkas, Seimo pirmininkė, krašto apsaugos ministrė ir kariuomenės vadas.

Vytautų klubas reikalauja pastatyti paminklą Vytautui Didžiajam

Vilnius, sausio 20 d. (BNS) – Vilniuje nėra tinkamai įamžintas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto atminimas. Lietuvos sostinėje jam būtina pastatyti paminklą, teigia Vilniaus Vytautų klubas.

Viešame klubo kreipimesi pabrėžiama, kad Vilnius yra glaudžiai susijęs su Vytautu Didžiuoju, o jo atminimo ženklų mieste beveik nėra.

„Kai 1930-aisiais – Vytauto Didžiojo metais Vytauto Didžiojo atminimas buvo įamžintas Nepriklausomos Lietuvos miestuose ir miesteliuose, lenkų okupuotame Vilniuje lietuviams tebuvo leista Šv. Mikalojaus bažnyčioje pastatyti Jo biustą, o 1939 metais, Lietuvai atgavus Vilnių, Žvėryne jo vardu tebuvo pavadinta

miesto mastu mažai reikšminga gatvė, – rašoma klubo kreipimesi. – Apmaudu, kad Lietuvos sostinėje, nepaisant dvidešimties atgautos laisvės metų, padėtis nepasikeitė iki šiol.“

Raštą pasirašęs klubo prezidentas Vytautas Paulaitis teigia, kad atėjo laikas Vilniuje pastatyti paminklą Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui. Tuo labiau, kad šiemet minime pergalės Žalgirio mūšyje 600 metų jubiliejų. Ši pergalė – vienas didžiausių Vytauto nuopelnų.

Vytautų klubas siūlo skelbti konkursą paminklo vietai parinkti ir projektui sukurti ir pastatyti patį paminklą, į darbą įtraukiant kūrybines organizacijas, istorikus, paveldo saugotojus, visuomenės atstovus.

Prezidentė pareiškė nepasitikėjimą V. Ušacku

Atkelta iš 1 psl.

„Prezidentė pranešė premjerui, kad bendras darbas su V. Ušacku nebuvo sėkmingas ir yra neperspektyvus, nes ministras yra praradęs prezidentės pasitikėjimą“, – po susitikimo žurnalistams sakė šalies vadovės atstovas spaudai Linas Balsys.

Po sausio 18 d. vykusio susitikimo su premjeru ir visais ministrais D. Grybauskaitė pareiškė norinti Vyriausybės, kuri daugiau dirbtų ir mažiau šnekėtų, kuri, anot jos atstovo, būtų susitelkusi konkrečioms rezultatams, o ne kalboms. „Tokia nuostata galioja visiems ministrams, užsienio reikalų ministrui – taip pat“, – pažymėjo L. Balsys.

Anot D. Grybauskaitės, užsienio politika yra itin svarbi valstybės interesams ir „negali tapti užsienio reikalų ministro politinės savireklamos įkaite“.

Pagal Konstituciją, prezidentas sprendžia pagrindinius užsienio politikos klausimus ir kartu su Vyriausybe vykdo užsienio politiką. Kitaip tariant, pasak L. Balsio, šalies vadovas nustato strategiją, formuoja užsienio politikos tikslus, kartu su Vyriausybe dalyvauja derybose, išvyko-se, formuoja taktiką.

„Prezidentė priversta patvirtinti, kad ministras negali turėti asmeninės užsienio politikos ir ją vykdyti nederindamas su valstybės vadove, o kartais – ir su ministru pirmininku, –

teigė šalies vadovės atstovas.

Paprašytas paminėti konkrečius atvejus, L. Balsys teigė: „Žinote, diplomatija ir užsienio politika yra tokia subtili sritis, kur turbūt sunku įvardyti vieną ar kitą datą, o daugelis užsienio diplomatijos dalykų viešai neaptarinėjami. Galima būtų prisiminti kai kuriuos ultimatyvius pareiškimus kaimyninėms valstybėms, kai buvo klausimai sprendžiami iš ministro pusės ultimatumų forma, o prezidentė ragino imtis politinio dialogo.“

Prieš savaitę Užsienio reikalų ministerija įteikė notą Baltarusijai dėl šios šalies prokuratūros atsisakymo suteikti Lietuvai teisinę pagalbą Sausio 13-osios byloje. Mūsų šalis siekia patraukti atsakomybėn Baltarusijoje esančius generolą Vladimir Uschopčik ir Stanislavą Juonienę.

Komentuodamas užuominas apie notą Baltarusijai V. Ušackas teigė esąs nustebeš, nes esą „visuomet pasisakė už dalykiškus, konstruktyvius santykius su visomis kaimyninėmis šalimis“ ir už tai, kad ne tik reikia vadovautis savo vertybėmis, bet ir kalbėtis su kaimynais, įskaitant Baltarusijos vadovą Aleksandr Lukašenką ar Rusiją.

„Nematau skirtumo, priešingai – mes dirbome ranka rankon su prezidentė. Tikrai esu nustebinamas tokių pasakymų, tai neatitinka tikrovės“, – kalbėjo diplomatijos vadovas.

Pasaulio naujienos

S. Brown respublikonams užtikrino lemtingą balsą, kuris šiai partijai leistų stabdyti sveikatos apsaugos sistemos pertvarkymo įstatymo priėmimą. SCANPIX nuotr.

Massachusetts valstijoje – svari respublikonų pergalė prieš demokratų

Boston, sausio 20 d. („Reuters“/BNS) – Respublikonas Scott Brown laimėjo įtemptas varžybas dėl vietos JAV Senate, suduodamas skaudų smūgį prezidento Barack Obama įstatymų leidybos strategijai ir privertęs suabejoti, ar šalyje bus imtasi didelio masto sveikatos apsaugos sistemos pertvarkos.

Dėl S. Brown pergalės prieš Massachusetts valstijos generalinę prokurorę Marth Coakley demokratai Senate neteko itin svarbaus 60-ojo balso, kuris iki šiol padėdavo įveikti respublikonų kuriamas procedūrinės kliūtis.

Be to, pastarojo balsavimo rezultatai parodė, jog Demokratų partijos laukia ypač sunkūs kadencijos vidurio rinkimai į JAV Kongresą, kurie vyks šių metų lapkritį.

Iš pradžių atrodė, kad liberalioje Naujosios Anglijos valstijoje demokratai lengvai iškovos pergalę, tačiau per kelias paskutines rinkimų kampanijos savaites S. Brown sustiprino savo padėtį, rinkėjams nuogaustaujant dėl ekonomikos būklės, planuojamos sveikatos apsaugos sistemos pertvarkos ir B. Obama politinės programos.

S. Brown, kuris iki šiol buvo Massachusetts valstijos Senato na-

rys, respublikonams užtikrino lemtingą 41-ąjį balsą, kuris šiai partijai leistų stabdyti sveikatos apsaugos sistemos pertvarkymo įstatymo priėmimą 100 vietų JAV Senate.

S. Brown pareiškė, kad rinkėjai atmata susitarimus, priimamus už uždarytų durų, kurie iki šiol buvo būdingi debatams dėl sveikatos apsaugos sistemos. Jis taip pat džiaugėsi įrodęs, kad specialistai – ir demokratai – suklydo.

B. Obama, už kurį per JAV prezidento rinkimus 2008 m. balsavo beveik 62 proc. Massachusetts valstijos rinkėjų, kreipėsi į šios valstijos žmones, mėgindamas įžiebt entuziazmą rinkimų kampanijoje, kurios nugalėtojas turėjo pakeisti pernai mirusį iškilų demokratą senatorių Edward Kennedy. Pastarasis buvo aktyvus sveikatos apsaugos pertvarkos šalininkas.

Baltųjų rūmų atstovas spaudai sakė, kad paskelbus rinkimų rezultatus B. Obama paskambino S. Brown. „Prezidentas sakė senatoriui Brown, jog tikisi bendradarbiauti su juo atremiant neatidėliotinus ekonomikos iššūkius, su kuriais susiduria šeimos Massachusetts valstijoje ir visoje šalyje“, – sakoma pranešime.

Haitį sukrėtė dar vienas žemės drebėjimas

Port o Prensas, sausio 20 d. (AP/BNS) – Dar vienas stiprus žemės drebėjimas sausio 20 d. smogė prieš savaitę nuniokotam Haičiui, supurtęs pastatus ir privertęs žmones bėgti į gatves.

JAV Geologijos tarnyba (USGS) nurodė, kad požeminių smūgių stiprumas siekė 6,1 balo. Jų epicentras buvo už 56 kilometrų į šiaurės vakarus nuo Haičio sostinės Port o Prenso. USGS nurodė, kad šio drebėjimo židinyje buvo 22 kilometrų gylyje.

Port o Prense esantys naujienų agentūros „The Associated Press“

žurnalistai pranešė, kad pajutę šį smūgį daug žmonių išbėgo į gatves.

Sausio 12 d. Haičiui smogęs 7 balų žemės drebėjimas, kaip manoma, galėjo nusinešti iki 200,000 žmonių gyvybių. Daugybė gyventojų priversti miegoti gatvėse po atviru dangumi arba glaustis palapinių miesteliuose. Kadangi ligoninės yra perpildytos, sužalotieji priversti gulėti tiesiog gatvėse, šaliai gresia masiniai ligų protrūkiai.

Apie naujo drebėjimo aukas kol kas nepranešama.

EUROPA

KIJEVAS

Kandidatė į prezidentus, Ukrainos ministrė pirmininkė Julija Tymošenko pasiūlė Serhij Tihipka, kuris gavo pirmajame rinkimų rate daugiau kaip 13 proc. balsų, premjero pareigas. J. Tymošenko pabrėžė, kad dabar atsakymą turi duoti S. Tihipka. Tikimybė, kad Viktor Juščenka išsilaikys Ukrainos prezidento pareigose, lieka maža.

BERLYNAS

Traukiniui susidūrus su sunkvežimiu Vokietijos šiauriniame Braunšveigo mieste buvo sužeisti 14 žmonių, pranešė pareigūnai. Priemiestinis traukinys susidūrė su sunkvežimiu, kuris stovėjo ant bėgių, ir nuvilko jį apie 200 metrų. Kol kas nežinoma, kodėl sunkvežimis stovėjo ant bėgių atvažiuojant traukiniui.

NICA

Prancūzijos teismas nusprendė, kad Nicoje esanti rusų ortodoksų cerkvė, pastatyta caro Nikolajaus II įsakymu, priklauso Rusijai. Šiuo sprendimu buvo užbaigtas ilgai trukęs ginčas tarp Maskvos ir vietos tikinčiųjų. Rusija pretenzijas į šią katedrą, pastatytą caro Aleksandro III išnuomotame sklype, pareiškė, kai 2007 m. baigėsi 99 metų žemės nuomos sutartis.

STRASBŪRAS

ES užsienio politikos vadovė Catherine Ashton susilaukė centro dešiniųjų europarlamentarų kritikos už tai, kad neapsilankė Haiityje po jį suniokojusio žemės drebėjimo. Neseniai ES diplomatijos vadove tapusi C. Ashton, jau anksčiau kritikuota dėl patirties stokos, atsikirta, kad „ji nėra nei gydytoja, nei ugniagesė“. C. Ashton gindama savo nuostatą pareiškė, kad, jei ir būtų vykusį į Haitį, ji nebūtų užėmusi „brangią“ gelbėtojų vietą.

VARŠUVA

JAV priešlėktuvinių raketos „Patriot“ Lenkijoje bus įkurtos ne prie sostinės Varšuvos, o šiaurinėje Varmės ir Mozūrų vaivadijoje, praneša dienraštis „Gazeta Wyborcza“. Dienraštis rašo, kad raketos Lenkijoje bus įkurtos anksčiau numatyto laiko – balandį. Pasak Lenkijos gynybos ministro, raketų buvimo vieta buvo pakeista ne dėl strateginių priežasčių, o siekiant užtikrinti geresnes JAV karių gyvenimo ir technikos naudojimo sąlygas.

RUSIJA

MASKVA

SSRS slaptoji tarnyba KGB nebuvo susijusi su pasikėsiniu i popiežiaus Jono Pauliaus II gyvybę 1981 m., o provokuojančius gandus apie tai skleidė JAV, pareiškė sovietų specialiųjų tarnybų veteranas Michail Liubimov, komentuodamas „Times“ straipsnį, kad už pasikėsinimą i popiežių Joną Paulių II nuteistas ir paleistas iš kalėjimo 52-ejų metų turkas Mehmet Ali Agca gali atskleisti, ar nužudyti pontifiką liepė KGB. Buvęs ultradešiniųjų grupuotės „Pilkieji vilkai“ narys M. A. Agca šią savaitę buvo paleistas iš kalėjimo, nelaisvėje išbuvęs beveik 30 metų.

* * *

Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev nepasinaudos Varšuvos kvietimu sausio pabaigoje dalyvauti buvusios nacių Aušvico mirties stovyklos išvadavimo 65-ųjų metinių iškilmėse, praneša dienraštis „Gazeta Wyborcza“.

JAV

APPOMATTOX

Policininkai su pėdsekiais šunimis ir naktinio matymo prietaisais ieško vyro, kuris įtariamasis nušovęs 8 žmonės Virginia valstijoje esančiame Appomattox mieste, taip pat vos nenumušęs policijos sraigtasparnio. Pareigūnai miške netoli namo, kuriame buvo rasti 7 žmonių kūnai, apsupo įtariamą žudiką – 39 metų Christopher Speight. Manoma, kad įtariamasis tebėra gyvas. Policija buvo iškviesta, kai prie kelio buvo rastas leigvyvis dar vienas užpuoliko pašautas vyras, kuris mirė vežamas i ligoninę.

* * *

JAV gynybos sekretorius Robert Gates išpėjo dėl didžiulės teroristų tinklo „al Qaeda“ grėsmės Pietų Azijai ir netgi naujo karo tarp Indijos ir Pakistano, praneša agentūra AFP. Teroristinės grupuotės mėgina sukelti sumaištį ne tik Afganistane ir Pakistane, sakė R. Gates po pokalbio Naujajame Delyje su kolega iš Indijos A. K. Antony. R. Gates be „al Qaeda“ dar minėjo Talibaną ir islamistinę grupuotę „Lashkar-e-Taiba“.

AFRIKA

KANAS

Vidurio Nigerijos Džoso mieste tris dienas vykstantys krikščionių ir musulmonų susirėmimai, per kuriuos jau žuvo daugiau nei 300 žmonių, išplito i miesto pakraščius. Žuvusiųjų skaičius ir toliau auga, nepaisant valdžios sprendimo mieste paskelbti visą parą galiojančią komendanto valandą ir nurodymo sustiprinti kariuomenės pajėgas Džose.

9 vasario

ATLANTIC ExpressCorp.

☎ 1-708-599-9680

www.atlanticexpresscorp.com

Šv. Velykų proga nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje

Mažų siuntų gabenimas į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Baltarusiją

Siuntinius siunčiamus laivu prašome pristatyti i mūsų surinkimo punktus iki Vasario 9 d.

Taip pat siūlome komercinių krovinų ir automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis. Asmens turto perkraustymas. Automobilių pirkimas iš visų JAV akcionų.

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**
El.paštas: nausediene@aol.com

APIE PIENĄ IR JO PRODUKTUS

Nė vienas pasaulio žinduolis (išskyrus žmogų) suaugęs nenaudoja pieno – taip yra sutvarkiusi gamta. Jei kalbėsime apie kates, tai lakti pieną jas išmokėme mes, žmonės. Mokslškai yra įrodyta, jog katės, kurios nelaka pieno, gyvena dvigubai ilgiau.

Esminis skirtumas tarp karvės pieno ir moters pieno yra baltymų – kazeino – gausumas karvės piene. Kazeinas yra būtinas veršiui, kad jam augtų kanopos ir ragai, tačiau net ir veršis pieną čiulpia tik iki šešių mėnesių amžiaus. Žmogus neturi nei kanopų, nei ragų, todėl baltymų norma jam aiškiai per didelė. Moters piene baltymų – kazeino – mažai – tik 0,2 proc.

Karvės piene mažai geležies, nes veršis minta žole. Gamta taip sutvarkė veršio virškinimo organus, kad jis gali virškinti tiek pieną, tiek atskirai žolę. O štai žmogaus virškinamasis traktas sudarytas kitaip. Karvės pienas, žmogaus skrandyje veikiamas rūgščių skrandžio sulčių, susitraukia ir susidaro savotiška varškė.

Ta „varškė“ skrandyje aplipdo įvairaus maisto daleles. Kol sutrauktas pienas nesuvirškinamas, tol nepradedamas virškinti kitas maistas. Dažnai besikartojantis toks reiškinys gali sutrikdyti virškinamojo trakto darbą. Kyla klausimas: kam reikia savo organizmą paversti pieno perdirbimo ir rūgusio pieno produktų „fabriku“ ir eikvoti virškinimui didelius energijos kiekius?

Kazeiną, esantį piene, suskaido organizme esanti rūgštis. 1–2 metų amžiaus vaikas jau turi nagus ir plaukus, todėl kazeino jam visiškai nebereikia. Todėl vaiko virškinamasis traktas rūgšties pradeda nebeišskirti. Kai taip įvyksta, karvės pienas tampa organizmui sunkiai virškinamu produktu.

Niekas nepaneigs fakto, kad pienas turi daug kalcio, būtino bręsti kaulams. Bet argi mažiau kalcio yra riešutuose, kopūstuose, morkose, burokuose? Dar daugiau. O svarbiausia – kalcis šiuose produktuose sudaro idealų santykį su kitais mineralais, be to, juose esančiu pavidalu kalcis lengvai pasisavinamas. Riebalus, esančius riešutuose, grūduose, saulėgrąžose (ypač vertingus), organizmas pasisavina 80 proc., o esančius piene – tik 20 proc.

Neigiamas kazeino poveikis

Atkreiptinas dėmesys į dar vieną svarbų faktą. Mūsų laikais pienas yra žalingas, ypač vaikams, ir dėl aplinkos užterštumo. Neatskiriamas piene esančio kalcio palydovas yra radioaktyvus elementas stroncis 90. Kai kas mėgsta piltis pieno į kavą, arbatą. Verčiau to nedaryti, nes kaitinamas piene esantis kazeinas susitraukia.

Kazeinas vartojamas gaminti organiniams klijams. Michalas Tombakas, parašęs knygą „Kaip sveikai

gyventi iki 150 metų“, teigia, jog mūsų organizme nesuvirškintas kazeinas „klijuoja“ inkstuose akmenis, „užklijuoja“ kraujagysles, skatina kojų auglius, rankų pirštų deformavimąsi, o kitos nesuvirškintos pieno sudedamosios dalys nusėda mūsų audiniuose, sausgyslėse gleivių pavidalu.

Žymus mokslininkas, specialistas virškinimo klausimais, dietų žinovas H. Shelton rašė: „Karvės pienas yra gleivių radimosi žmogaus organizme šaltinis nuo kūdikystės iki žilos senatvės“, o gydytojas Waker pridūrė: jis „sukelia tokias ligas kaip gripas,

peršalimas, astma, bronchitas“.

Įprotis gerti pieną dideliais kiekiais, ypač per pastaruosius šimtą metų, atkeliavo iš Amerikos. Primelžiamo pieno perteklių amerikiečiai perdirbo į miltelius ir „apdovanojo“ jais Trečiojo pasaulio šalis. Šią akciją lydėjo plati reklama apie gaunamą iš pieno naudą.

Pasigilinkime į reklamas

Niekados negalima akiai tikėti reklamomis, nei tais garsiais žmonėmis, kurie už pinigų produktus reklamuoja. Prieš keletą metų patikėjau pieno reklamomis ir kalcio, esančio piene, būtinumu. Pradėjau dideliais kiekiais gerti pieną ir tikinau save, kad sveikai gyvenu ir gaunu reikiamą kalcio kiekį. Bet po keleto metų staiga pradėjau jausti sąnarių skausmą. Mano dėmesį apie pieno žalą atkreipė A. Kamantienė, kuriai iki šiol esu dėkinga.

Tuoju griebiausi už knygų ir pradėjau ieškoti informacijos apie tai. Kaip mat radau žinių, kad pienas sukelia reumatą. Tad noriu patarti, ypač vyresniems žmonėms, keisti pieną kefyrą ir liesa varškę. O visiems tiems, kurie ir toliau gers pieną, privalo atkreipti dėmesį į savo pojūčius. Ar išgėrę pieno nepajunta jokių žarnyno sutrikimų, ar jiems nepučia pilvo, ar nesutriko inkstų veikla ir t. t. Su įpročiais žmogus atsiveikina sunkiai. Be to, negalima pamiršti, kad pieną dėl jo specifinio virškinimo visados reikia gerti atskirai nuo kitų maisto produktų.

Varškė – sveikas maisto produktas

Varškėje yra daug vitaminų A, B, D ir E, mikroelementų: kalcio, fosforo, geležies, magnio, ir baltymų. Riebiojoje varškėje yra apie 13–14 proc. riebalų, liesoje – apie 8–9 proc. Varškėje esantys baltymai sėkmingai gali pakeisti mėsos ir žuvies baltymus. Tai svarbu žinoti sergantiesiems podagra ir kitomis ligomis, kai draudžiama valgyti mėsos ir žuvų.

Varškė gerina virškinamojo trakto ir centrinės nervų sistemos veiklą bei kraujotaką. Ja patariama gydyti aterosklerozę, cukrinį diabetą, virškinamojo trakto ligas, odos nudegimus, traumas. Varškė padeda pašalinti iš organizmo nereikalingą skystį, todėl patariama jos valgyti širdies ir inkstų ligomis sergantiems žmonėms. Tik, kaip ir viską, nereikia varškės perdauginti, nereikia maitintis vien tik varške. Sveikiausia varškę valgyti su riešutais, daržovėmis.

Kepenų ligos

Su kiekvienais metais dažnėja žmonių, sergančių kepenų ligomis. Tokie žmonės taip pat turėtų valgyti varškės. Sergantiesiems hepatitu, tulžies pūslės ir kasos ligomis, ke-

puode pienui sugyžti (su koku nors raugu ar įpylus pieno išrūgų). Paskui statykite puodą ant ugnies, palengva kilstelėkite rūgpienį graibstu, kad jis neprisiviltų prie dugno. Greitai ir varškė susitrauks. Atšaldžius atskirkite varškę nuo išrūgų. Jei tokią varškę paliksite 1–2 dienoms nuvarvėti arba paslėgsite, gausite gerą naminių sūrį. Prieš statydami rūgpienį ant ugnies, būtinai nugraibykite riebalus.

Varškė dera su medumi, bet kokiais vaisiais, uogomis, daržovėmis. Išrūgų neišpilkite lauk. Tai pilnavertis, lengvas baltyminis produktas. Jei rytais reguliariai, kantriai, dar prieš pusryčius, išgersite puodelį truputį pašildytą išrūgų su 1 arbatiniu šaukšteliu medaus, žarnyno darbas pagerės. Išrūgomis sveika plauti veidą.

Kitas sveikas būdas: emaliuotą indą su rūgpieniu įstatykite į platų puodą su verdančiu vandeniu. Kai varškė išplauks, įberkite įvairių smulkintų daržovių ir šviežių ar džiovintų žalumynų. Iš pradžių įdėkite svogūno ir česnako, pavirinkite 5–10 min., paskui dėkite žalumynų (kopūsto, dilgėlių, petražolių, salierų, mėtų, burokėlių lapų, ridikėlių ir kt.). Virkite ne ilgiau kaip 5 minutes. Varškė bus daug skanesnė nei įprasta. Išrūgas nukoškite.

Iš rūgpienio išrūgų galima pasigaminti puikų šiupinį ar šaltibarščius. Tradicinis varškės ir grietinės derinys, pagal H. Seltoną, nėra pats geriausias derinys, bet jis visiškai priimtinas. Gerai, jei šį patiekalą paskatinsite daržovėmis. Jei nutarėte pasigaminti varškėčių, geriau bus, jei juos skrudinsite ne keptuvėje, o kepte orkaitėje prieš tai aptepę grietine. Neapsieisime namuose ir be varškės apkepų. Tuomet bent jau vartokime daug šviežių, džiovintų vaisių ir daržovių. Vaisių apkepams nereikia daug cukraus, o daržovių – druskos.

Peršalimo ligos

Varškės kompresai slopina uždegimo procesus ir lengvina kosulį. Sergant peršalimo ligomis gydomiesiems kompresams tinka nebūtinai šviežia, bet būtinai pašildyta varškė. Pasak liaudies medicinos, varškės kompresai gali nustatyti, ar žmogus serga plaučių uždegimu tuo atveju, jei ligojis dar negėrė antibiotikų.

Peršalimo ligas galite gydyti varškės ir svogūnų kompresais: sumaišykite svarą varškės su puodeliu smulkiai supjaustytų svogūnų. Mišinį uždėkite ant medžiagos, geriausia lininės, skiaučių ir užsidėkite jas ant kaktos bei kaklo, o jeigu sunku atsikosėti – ir ant krūtinės. Tokį kompresą galite naudoti ir kojoms.

Nuospaudoms šalinti: 1–2 šaukštus varškės susukite į pergamentinį popierių, uždėkite ant nuospaudos ir apriškite. Kompresą laikykite, kol atsilups suragėjęs odos sluoksnis kartu su nuospauda.

Parengta pagal liaudies mediciną

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.,
išskyrus savaitgalius, klausykite
seniausios Amerikoje lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 152

Pasirodo, kad dauguma „docho-diagų” čia buvo susigalvoję savotišką žaidimą su tais žuvų taukais. Kiekvienas jau prieš tai pasiruošdavo „akcijai”, savo duonos porcijose išpausdami nedideles duobutes. Kai tik padalinęs žuvies taukus sanitaras išeidavo, jie visi, kaip susitarę, išspjaudavo dar neprarytus taukus, kuriuos slėpdavo burnoje, į savo duonos „formeles”. Vėliau patenkinti, kaip vaikai apgavę mokytoją, lauždavo po trupinėlių duonos, mirkydavo į duobelę ir lėtai su pasigardžiavimu valgydavo. Toks kasdieninis ritualas jiems buvo didelė pramoga.

* * *

Mano palatoje ant dviejų aukštų narų gulėjo 16 įvairių tautybių „dochodiagų”. Tarp jų buvo net vienas škotas – Didžiosios Britanijos Karališkosios gvardijos Jos Didenybės Karalienės Elžbietos garbės sargybos seržantas. Kokių 35–38 metų amžiaus. KGB agentai jį pagrobė Berlyno priemiestyje, slapta nugabeno į Maskvą ir uždarė į Butyrkų kalėjimą. Ten tardydami išlaikė apie šešis mėnesius ir be jokio teismo atvežė į šį lagerį. Škotas sirgo dizenterija ir po 10 dienų mirė. Paskutinę savaitę jis jau nieko nevalgė. Kai jo griaučius išnešė, likusieji gyvi „dochodiagos” skubiai išsidalijo, savaitinį mirusiojo duonos davinį, likusį spintelėje prie lovos. Ta duona buvo tiesiog apaugusi stora pelėsių vilna. Aš jiems mėginau sutrukdyti, įspėdamas, kad ir jie apsirgs dizenterija. Bet nepaisydami realios grėsmės, visi, kaip smakai surijo supelijusią škoto duonelę.

Atsimenu, buvo ir vienas jugoslavas (taip pat pagrobtas iš Berlyno). Jo pavardę Branko Markovič išsaugojau atmintyje, nes jis niekaip negalėjo susitaikyti su savo padėtimi ir be perstojo visiems kartodavo rusiškai:

„Jeigu tik generolas Broz Tito sužinotų, kur aš pakliuvau, būtinai ištrauktų mane iš čia! O visą Sovietų Sąjungą paverstų pelenų krūva...”, – koneveikė nesustodamas ne tik Sovietų Sąjungą, bet ir „visų tautų Mokytoją ir Draugą, Tovarįšių” Staliną. Jugoslavas didžiavosi, kad buvo Broz Tito asmens sargybiniu.

Po pagrobimo abiejų šių vyrų likimas buvo panašus. Jis taip pat buvo slapta nugabentas į Maskvą ir uždarytas garsiajame Butyrkų kalėjime. Ten tardomas iškalėjo 6 mėnesius. Po to, kaip „imperializmo” šnipas buvo išvežtas į lagerį atidirbti už savo „nusikaltimus prieš tarybinę liaudį”. Jie abu bei dar trys klipatos iš mūsų palatos sirgo dizenterija. Jų visų likimas buvo vienodas – mirtis nuo išsekimo ir Brolių kapai. Išskyrus tik vieną ukrainietį, kuriam tada pasisekė išgyventi.

* * *

Šalia mūsų palatos mažame kambarėlyje buvo įsikūręs lezginų tautybės stomatologas – dantų technikas. Turėjau progą ir su juo susipažinti. Kai pamatė, kad aš reguliariai šluoju bei plaunu savo palatos grindis, jis paprašė manęs ir jo kuklų „kabinetą” prižiūrėti. Aš lengvai sutikau, nes tam turėjau pakankamai laisvo laiko. Stomatologas už darbą atsidėkodavo. Kai jis grįždavo iš už zonos esančios gyvenvietės, visuomet atnešdavo gerą gabalą duonos su išpaustu 20 g sviesto gabalėliu. Taip lezginas ne-

mažai prisidėjo prie mano jėgų atstatymo. Todėl jau po trijų mėnesių aš taip sustiprėjau, kad buvau išrašytas iš „OP” ir grįžau į darbą.

17. „Dochodiagų” brigada

Įėjęs į baraką savo gulte radau Semenichiną, kuris miegojo po naktinės pamainos. Po kurio laiko jis prabudo ir man pranešė, kad esu atleistas nuo darbo šachtoje ir dabar turėsiu darbuotis žemės paviršiuje. Tai mane, žinoma, pradžiugino. Vakare, grįžus dieninei pamainai, aš su savo maišeliu buvau nuvestas į kitą baraką. Ten gyveno kaliniai, kuriems jau nereikėjo dalintis savo guoliu, nes visi dirbo paviršiaus darbus ir tik vienoje – dieninėje pamainoje.

Kitos dienos ryte mane paskyrė dirbti į Elektrinės teritoriją, geležinkeliečių „brigadą”, jeigu ją būtų taip galima pavadinti. Ją sudarė dvylika brolių lietuvių bei trys ukrainiečių naujokai. Kartu su kitais 15 vėjo plaikstomų gyvųjų lavonų aš turėjau tvarkyti siaurojo geležinkelio bėgius. Penkiolika vaikščiojančių griaučių patikėjo prižiūrėti vienam civiliui tarnautojui. Tai buvo apie 70 metų amžiaus gan padorus, inteligentiškos išvaizdos, o svarbiausia – geros širdies žmogus. Matyt, buvęs tremtinys ar kalinys. Jo vardas ir tėvavardis nebuvo slaviški. Nors pradžioje buvo paskirtas „brigadyrius” iš ukrainiečių kalinių tarpo, bet seno civilio dėka šis greitai buvo nusodintas ir dirbo kartu su visais.

Po rytinio patikrinimo seniokas mus pasiimdavo nuo „vachtos” ir vienas, be jokios sargybos, nusivesdavo prie siaurojo geležinkelio linijos. Davęs užduotį kuriam laikui dingdavo. Po kokios valandos jis grįždavo su maišeliu ir, visus surinkęs į vieną vietą, liepdavo išsidalinti maišelio turinį – duonos ir pyrago džiūvėsius. Mes, kaip Šv. Komuniją, atsargiai išsidalindavome viską po lygiai – gramas į gramą. Po šios ceremonijos mūsų gerasis prižiūrėtojas iš kišenių išsitraukdavo kelis nemažus gabalus rafinuoto cukraus, kurį suskaldęs pats visiems padalindavo, primygtinai reikalaudamas viską suvalgyti, nepaliekant nė menkiausio trupinėlio. Kitaip, sakė, jis galis patekti į didelę nemalonę. Nors daugelis labai norėjome atsidėti išsinešimui kąsnelį kitą, ypač cukraus, bet visuomet supratingai viską suvalgydavome.

Taip pasistiprinę, mes dar ir su geromis poilsio pertraukomis atlikdavome visas reikalaujamas darbo užduotis. Tai buvo nesunkus darbas. Kai kur po pabėgiais („špalais”) mums reikėjo pritrambuoti smulkios granito skaldos, kuri buvo čia pat. Vieni pakišę svirtus („dalbas”) po bėgiais, juos šiek tiek kartu su pabėgiais pakeldavo, o kiti su medinėmis trambuotėmis prigrūdavo skaldos.

Tas inžinierius, kaip jis save pasivadino, darbe mūsų visai nespaudė ir beveik kas antrą dieną, kaip minėjau, pamalonindavo maistu. Prižiūrėtojas dažnai darydavo poilsio valandėles „perekūrus”, kurių metu, subūręs visus prie laužo pasišildyti, pasakodavo visokias istorijas. Iš jo daug ką sužinojome apie amerikietiškos elektros statybą.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD ANDREW J. YU, MD

ir partneriai
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

JUNGTINĖ KARALYSTĖ

Anglia Ruskin universitete susikūrė lietuvių studentų bendruomenė

Sausio 13-ąją, norėdami simboliškai paminėti šią svarbią Lietuvos istorijai datą, Cambridge pirmą kartą susirinko Anglia Ruskin universiteto lietuvių bendruomenė. Šio universiteto lietuviai studentai, iki tol bendravę tik kasdieniškai, įkūrė universitete lietuvių studentų bendruomenę – Anglia Ruskin University Lithuanian Society (ARULS).

Šiuo metu organizacijai priklauso 18 narių. Bendruomenės pirminkas – Manvydas Džiaugys. Pirmojo susirinkimo metu buvo aptarti svarbiausi organizacijos tikslai, artimiausi darbai, projektai, paskirstytos organizacijos narių pareigos. Taip pat pirmojo susitikimo metu buvo surengta nedidelė akcija Sausio 13-ajai paminėti – organizacijos nariai nupynė 14 vainikų ir paleido juos į Cam upę, tekančią Cambridge mieste, taip pagerbdami tragiškai žuvu-

sius už laisvę tautiečius.

Artimiausi organizacijos planai – rudenį vykusio dviračių žygio „Grįžtam 2009” tęstinis projektas „Grįžtam 2010”, kur planuojama aplankyti tas ambasadas, kuriose dalyviai pernai nepabuvojo bei nuvykti į šiauriausią Europos tašką – Nordkapą, esantį Norvegijoje. Kitas bendruomenės numatytas projektas – filmo apie „Grįžtam 2009” kūrimas. Filmo kūrėjai yra numatę parodyti Lietuvos jaunimo svetur gyvenimą – jausmus ir išgyvenimus, socialinę padėtį, taip pat paneigti nuomonę, jog emigruojantiems trūksta pilietiškumo. ARULS yra pasiryžusi bendradarbiauti ir su kitomis Jungtinės Karalystės lietuvių organizacijomis bei rengti projektus ir su jaunimu, besimokančiu ir Lietuvoje.

Lietuviams.com

HAITIS

Iš Haičio išgelbėta Lietuvos pilietė

Iš Haičio, kur neseniai įvyko žemės drebėjimas, buvo saugiai išgelbėta 20-metė Lietuvos pilietė. Lietuvos ambasados Danijoje žiniomis, leidimą gyventi Jungtinėse Amerikos Valstijose turinti lietuvė iš Haičio sostinės Port o Prensas Islandijos paieškos ir gelbėjimo komandos lėktuvu buvo perskraidinta į už maždaug 1,000 kilometrų esančią Bahamų sostinę Nasau, pranešė Užsienio reikalų ministerija (URM).

Islandijos užsienio reikalų ministerijos Konsulinis departamentas Lietuvos ambasadai Danijoje patvirtino, kad moteris nebuvo sužeista, ji Haiityje buvo su JAV misionierių

grupe. Evakuota lietuvė pagalbos į URM nesikreipė.

Lietuvos gyventojų registro tarnybos duomenimis, nė vienas Lietuvos pilietis nėra deklaravęs išvykimo į Haitį. Apie kitus šioje Karibų jūroje esančioje šalyje per žemės drebėjimą buvusius lietuvius URM informacijos neturi.

Lietuvos gyventojai nuo žemės drebėjimo nukentėjusio Haičio žmonėms paremti iki pirmadienio paaukojo apie 160,000 litų. Dar 50,000 litų paramą šiai Karibų jūros valstybei anksčiau pranešė skirsianti Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

BNS

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

Skambinti tel.:

1-866-438-7400

pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v.

Sausio 13-ąją dieną LR Generaliniame konsulate Čikagoje tylos minutę paminėta Laisvės gynėjų diena. Palaikant pilietinės akcijos Lietuvoje „Atmintis gyva, nes liudija“ idėją, konsulato lange uždegta žvakutė žuvusiems už Lietuvos laisvę atminti.

Agnės Vertelkaitės nuotraukoje Laisvės gynėjų dienos paminėjimo LR Generaliniame konsulate Čikagoje akimirka.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Sausio 13-oji paminėta „Seklyčioje“

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Kiekvienais metais vyresniųjų lietuvių centre „Seklyčia“ Sausio 13-oji diena pažymima 14-os tą dieną žuvusiųjų pagerbimu: uždegama atminimo žvakė, visiems pagarbiai atsisojus perskaitomos žuvusiųjų pavardės, atliekama ilgesnė ar trumpesnė meninė programa.

Ir š. m. sausio 13 d., trečiadienio popietėje buvo prisiminti 1991 m. sausio 13-ąją žuvusieji Vilniuje.

Programą vedė Juozas Polikaitis, JAV LB tarybos prezidiumo pirmininkas. Trumpame įžanginiame žodyje jis priminė, kad tai diena, kurios nevalia pamiršti. Tai diena susijusi su Nepriklausomybės atkūrimu. Sausio 13–14 d., ginant Parlamentą ir televizijos bokštą su daina, giesme ir malda, Laisvė buvo aplaistyta krauju. Sausio 13-osios dalyviai paskelbė pasauliui Lietuvos pasiryžimą būti nepriklausoma. Ir garsas apie „dainuojančią revoliuciją“ pasklido po visą pasaulį.

Dėl techninių kliūčių nebuvo galima perduoti Lietuvoje tomis dienomis vykusią iškilnių anų dienų įvykiams atminti, pagerbiant žuvusiuosius ir visus laisvės gynėjus, J. Polikaitis susirinkusiems „Seklyčioje“ parodė vaizdajuostę (paruoštą A. Pleonio) iš 2001 m. sausio 14 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje meno ansamblio „Dainava“ ruošto religinio koncerto „Ir šviesa, ir tiesa...“, skirto Sausio 13-osios aukų dešimtmečiui paminėti. Prieš pradedant rodyti vaizdajuostę, J. Polikaitis pakvietė Aleksą Smilgą ir Aldoną Šmulkštienę uždegti atminimo žvakelę.

Ne vienam popietėje dalyvaujančiam ekrane matomi vaizdai atskleidę prieš 10 m. koncerte išgyventus jausmus. „Dainavos“ chorui dirigavo muz. Darius Polikaitis. Solo giedojo sol. Lijana Kopūstaitė-Pauletti. „Dainavos“ dainininkams giedant „Ubi Caritas“ (M. Durufle), ekrane matėme sausio 13-osios baisiosios nakties įrašo dalį, girdėjosi tankų ūžesys, šūviai, išgąstingi žmonių šūksniai, skandavimai: „LIE-TU-VA, LIE-TU-VA“ ir Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio žodis.

Po šio intarpo „Dainava“ ir solistė išpūdingai atliko lietuvių ir užsieniečių kompozitorių kūrinius, pritaikytus tos dienos rimčiai ir susikaupimui. Gilų išpūdį paliko vaizdajuostėje „Dainavos“ ansamblio narių eisena, 14-os didelių degančių žvakių, skirtų kiekvienam žuvusiajam, nešimas ir jų pastatymas ant altoriaus, Juozui Polikaičiui pagarbiai skaitant jų pavardes ir amžių: Loretą Asanavičiūtę, Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Petras Kavoliukas, Vidas Maciulevičius, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus, Vytautas Koncėvičius.

„Seklyčios“ popietėje dalyvavusiųjų akyse žibėjo ašaros ir žodžius užgniaužę gaudulys, kaip ir prieš 10 m. įvykusio koncerto metu.

Vaizdajuostė baigėsi Lietuvos himnu, kurio žodžiai, ypač šią popietę, smigo giliai širdin.

Lankytojai buvo dėkingi J. Polikaičiui už tokį atmintiną Sausio 13-osios paminėjimą.

Daktaras Kripštukas Kauno teatre

PETRAS PETRUTIS

Vieną kartą pokario Vokietijoje netikėtai užtikau ir įsigijau bene pačią pirmąją lietuvių kalba išleistą knygelę. Joje truko įprastų lietuviams – a, č, ž ir kitų – rašmenų. Vartydamas knygelę radau pastabą-patarimą sudėlioti reikalingus ženklelius ir tokiu būdu tapti išleidimo talčininku. Tąsyk pagalvojau, jog mumsiškiams tikrai netrūksta išradingumo.

Gausėjant mūsų spaudai, gausėjo ir jos kokybė. Štai 1948 m. Freiburg mieste, prancūzų okupuotoje Vokietijos dalyje, pasirodė Juliaus Kaupo parašyta, Adolfo Vaičiūčio žaismingai iliustruota ir Povilo Abelkio nepriekaištingai išleista knyga „Daktaras Kripštukas pragare“. Reikia pasakyti, kad tas pats Povilas Abelkis išleido ir daugiau lietuviškų knygų.

Juliaus Kaupo knyga netrukus pasirodė ir JAV administruojamoje Vokietijos dalyje. Šioji knyga buvo mielai perkama ir skaitytojų godžiai skaitoma. Tik vargu ar kas pagalvojo, kad ši knyga kada nors pasieks buvusių Lietuvos laikinąją sostinę ir įsitvirtins tenyksiame teatre.

J. Kaupas, Vokietijoje baigęs medicinos mokslus, atvykęs į JAV apsigyveno Detroit, o mirė 1964 m. viešėdamas Čikagos mieste.

Julius Kaupas.
Vytauto Maželio nuotr.

Knyga apie dr. Kripštuko nuotykius pasiekė ir okupuotą Lietuvą. Pirmoji knygos laida buvo išcenzūruota. Kad būtų išleista necenzūruota laida, teko lukterėti iki 2000 metų.

Neseniai Lietuvoje kilo gyvas susidomėjimas J. Kaupo asmeniu ir jo literatūrine kūryba. Būta pasiūlymų pastatyti dr. Kripštukui paminklą, surengti dr. Kripštuko tema piešinių konkursą ir t. t. O poetas – eseistas Kęstutis Navakas inscenizavo pasakišką dr. Kripštuko gyvenimo tarpą. Jo sukurta pjesė debiutavo Kauno teatre ir susilaukė tinkamo dėmesio ir atgarsio.

K. Navako pjesė pateko į Jūratės Januškevičiūtės rankas. Tenka pasakyti, jog išeivijos lietuviams ji nėra artimiau pažįstama. Tačiau Lietuvoje ji yra laikoma pirmąja lėlininke, kuri anksčiau gyvai reiškėsi Klaipėdoje,

Kęstučio Navako duoklė vaikams – spektaklis lėlių teatre. Pagal Juliaus Kaupo pasaką sukurtas spektaklis „Daktaras Kripštukas pragare“ premjera Kauno valstybiniame lėlių teatre įvyko 2009 m. spalio 10 d.

www.miestoiq.lt. nuotr.

o dabar Kaune. Režisierė, dailininkė J. Januškevičiūtė dažniausia stato savo pačios veikalus. Todėl ji yra įpratusi laisvai elgtis su tekstu, dekoracijomis ir veikalo eiga.

Kadangi K. Navako pjesė buvo skirta suaugusiems žiūrovams, režisieri J. Januškevičiūtei teko daug ką pakeisti ir prisitaikyti prie vaikiškos galvosenos. Jos žodžiais: „Saikingas dviprasmybes palikome – vaikai supras vienaip, suaugusieji – kitaip.“

Gilinantis, kodėl „Daktaro Kripštuko“ inscenizacija buvo patikėta lėlininkams, aiškėja, jog tai būtų teatro „aukštesniųjų“ sprendimas.

Tenka prisipažinti, kad lietuvių išeivijai, ypač antrabangiais vadinamiems tautiečiams, yra nedaug žinomas lėlininkų nueitas kelias. Nežinoma ir šio teatro istorija. Lėlių teatras Lietuvoje išpopuliarėjo sovietiniais laikais. Nestokoja jis populiarumo ir dabartinėje Lietuvoje. Tiesą pasakius, išeiviškoji tautos dalis, ypatingai ankstyvesnieji išeiviai, mažai ką žino apie taip vadinamus širminius, lazdelinius ir net marionetinių teatro spektaklius.

Pasak J. Januškevičiūtės: „Tarp lėlininkų yra daug puikių aktorių. Pavyzdžiui, kad ir ‘Daktaras Kripštukas pragare’ pastatyme: Andrius Žiurauskas, Laima Rupšytė, Remijus Endriukaitis, Darius Krupikas. Šiame spektaklyje jiems teko didžiulis krūvis, kadangi šiuo atveju mūsų scena, dekoracijos ir lėlės – minimalių dydžių, aktoriai vaidina ir atsiklaupę, ir atsigulę ant nugaros. Yra tokių situacijų, kur abiejuose rankose jie turi po lėlę, o trečią gal bus įsikan-dę...“ Tai va, kokios Lėlių teatro pagrin-dinės savybės ir galimybės.

Gal ateis laikas, kuomet „Dr. Kripštukas“ pasirodys Kauno ir kitų miestų didžiųjų scenų pastatymuose.

Turimomis žiniomis, Kauno mieste „Dr. Kripštukui“ paminklas dar nėra statomas. Dar nėra paskelbtas piešinių konkursas, dar nėra...

Tuo tarpu tenka guostis iš Lietuvos ateinančiomis užuominomis – nuogirdomis ir laukti...

P. S. Naudotasi „Kauno diena“.

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!
www.draugas.org

MAŽOJI LIETUVA

Tradicinis Karaliaučiaus srities vaikų festivalis

VIDMANTAS BUDRYS

LR gen. konsulato Karaliaučiuje
3-iasis sekretorius

RŪTA LEONOVA

Karaliaučiaus 48 m-klos
mokytoja

Karaliaučiaus krašte (Kaliningrado srityje) gyvena daugiau nei keturiolika tūkstančių lietuvių. Jie čia dirba, mokosi, dainuoja ir šoka. Lietuvių bendruomenė užima reikšmingą vietą krašto gyvenime. Ir savo šaknų lietuviai nepamiršta. Už senelio Nemuno esančioje Mažojoje Lietuvoje vyksta įvairūs lietuvių bendruomenės kultūriniai renginiai. Jie jau seniai tapo įprastais šiame krašte gyvenantiems kitų tautų atstovams. Vienas jų – tai kasmetinis vaikų lietuviškos dainos festivalis, organizuojamas Karaliaučiaus (Kaliningrado) krašto lietuvių kalbos mokytojų asociacijos.

2009 m. lapkričio 14 d., šeštadienį, Ragainėje (Nemane) kultūros ir pramogų centre įvyko aštuntasis Karaliaučiaus srities vaikų festivalis „Skambėk, skambėk, lietuviška dainele“, kuriame dalyvauti užsiregistravo daugiau nei 200 dalyvių bei jų vadovų. Tai vienintelis srityje renginys, kuriame dalyvauja toks didelis būrys lietuviškai dainuojančių, grojančių ir šokančių vaikų. Pirmieji keturi festivaliai vyko Karaliaučiuje, penktasis – Tilžėje (Sovetske), šeštasis – Gumbinėje (Guseve), septintasis – Įsrutyje (Černiachovske). Šį kartą festivalis atkeliavo į Ragainę.

Skambant valsui atsidarė scena ir dvi gražuolės lietuvaitės Ilona Čiginskaitė ir Kristina Grybauskaitė atidarė šventės pradžią. Dideliame ekrane buvo parodytos fotografijos, priminusios praėjusias vaikų šventes. Puikiai nuteikė Nemano meno mokyklos choreografinis ansamblis, pasveikinęs šventės dalyvius, kurių atvyko net 216 iš Karaliaučiaus, Įsručio, Gumbinės, Lazdynų, Eitkūnų, na, ir žinoma iš Ragainės 2 vidurinės mokyklos.

Dalyvius ir žiūrovus pasveikinęs Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Karaliaučiuje diplomatas Vidmantas Budrys teigė: „džiugu matyti daugybę vaikų, kurie Karaliaučiaus srityje propaguoja lietuvišką dainą, šokį ir tradicijas, nepamiršta savo tėvų bei senelių kalbos, noriai dalyvauja kultūriniuose renginiuose“. Festivalio dalyvius pasveikino

Lietuvos atstovai: Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR vyriausybės direktorius Arvydas Dau noravičius, Lietuvos konsulas Tilžėje Arūnas Kaminskas, kunigas kanau ninkas Anupras Gauronskas, Kara liaučiaus srities administracijos ats tovai: Ragainės rajono vadovas Alek sandr Melnikov, Kultūros ministeri jos atstovas Oleg Panasenko, Švieti mo ministerijos atstovai bei Kara liaučiaus srities lietuvių kalbos mo kytojų asociacijos pirmininkas Alek sas Bartnikas.

...

Po oficialios dalies prasidėjo koncertinė programa: dvi dešimtys solistų, ansamblių ir šokių kolektyvų parodė, kaip jie moka lietuviškai dainuoti, šokti tautinius šokius, groti tautiniais muzikos instrumentais. O atidarė koncertinę programą puikus Ragainės 2 mokyklos lietuvių kalbos mokytojų pasveikinimas. Jie, vadovaujami mokytojo Jono Glinskio, ne tik pasveikino dalyvius, bet ir sudainavo lietuvišką dainą, po kurios pristatė savo kolektyvus. Tai: kanklininkų ansamblis (vadovė Aldona Strojėva) bei Ragainės 2 mokyklos vaikų kolektyvas (vadovas Feliksas Alimas).

Kaip visada, festivalio programoje dalyvavo ir svečiai iš Didžiosios Lietuvos. Šį kartą tai buvo vaikų folkloro ansamblis iš Klaipėdos „Vorusnėlė“, sudainavęs keletą Prūsijos lietuvių dainų.

Festivalio dalyvius vertino komisija: Aleksas Bartnikas – pirmininkas; Aušra Dumbliauskienė, Tautinių mažumų departamento prie LR vyriausybės atstovė; Nadežda Kudimova – Ragainės rajono administracijos švietimo skyriaus metodininkė; Jekaterina Dmitrijeva – Ragainės Menų mokyklos direktorė; Ala Isajeva – Karaliaučiaus Nepertraukiamo ugdymo centro direktorė; Albina Kymantienė – Ragainės (Nemano) lietuvių kultūros draugijos moterų ansamblio „Raganita“ vadovė.

O žmonės ėjo ir ėjo į Kūrybos namų salę, kurioje telpa 400 žmonių, o gal ir daugiau. Su šeimomis, mažais vaikais. Atrodė, kad nedidelio Ragainės miestelio gatvėse neliko žmonių. Tokio didelio susidomėjimo festivalis sulaukė pirmą kartą. Miesto meras su pavaduotoju dalyvavo šventėje nuo pačios pradžios iki galo prieš festivalį, jis susitiko prieš festivalį su festivalio projekto vadovu Algirdu,

Teisininkas, visuomenininkas, pedagogas ir žurnalistas

A † A

IGNAS MEDZIUKAS

Mirė 2009 m. gruodžio 31 d., savo namuose Los Angeles, sulaukęs 100 metų.

Gimė 1909 m. spalio 22 d., Liuklingėnų kaime, Alytaus apskrityje, ūkininkų Pranciškos ir Simono šeimoje.

Giliame liūdesyje liko: dukra Rita Medziukaitė-Bureikienė, anūkė Rita ir Viktoras Kaufmanai, proanūkis Aras; seserėčios dr. Aldona Marcinkevičienė ir dr. Stasė Šliažienė, su šeimomis Lietuvoje bei Vailokaičių, Prapuolenių ir Česaičių šeimos išeivijoje.

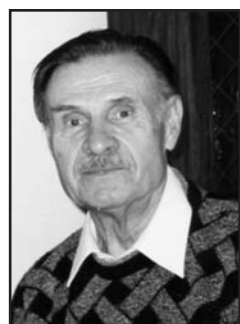
Sausio 23 d. po šv. Mišių Šv. Kazimiero bažnyčioje, velionis bus palaidotas Forest Lawn kapinėse, Glendale, CA, šalia savo žmonos a. a. Bronės Laukinaitytės-Medziukienės.

Nuliūdusi šeima

**VIENERIŲ METŲ MIRTIES
SUKAKTIS**

A † A

**VYTAUTAS
ŠOLIŪNAS**

Palikai mus užbaigęs žemiškus vargus 2009 m. sausio 21 d. Iškeliavai Amžinybėn, palikęs žmoną, vaikus ir anūkelius, kurie visi tave taip mylėjo.

Šv. Mišios už a. a. Vytautą bus aukojamos sekmadienį, sausio 24 d. 9 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemente.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus nuoširdžiai prašome dalyvauti su mumis ir pasimelsti už Vytauto sielą.

Nuliūdusi žmona ir vaikai

sakė, kad jo miestui garbė turėti tokią šventę.

Šventė tęsėsi kelias valandas, visiems buvo smagu, įdomu. Vieni kolektyvai keitė kitus, plovime, šypsojomės, džiaugėmės vieni kitais. Daina suartina, daina supažindina, daina pakviečia draugauti. O kur dar puikūs tautiniai arba puošnūs koncertiniai rūbai, muzika! Matėme, kaip su šypsena plojo į festivalį kvieisti svečiai.

Baigiantis festivaliui, skambant muzikai į sceną buvo pakviesti visi ansamblių vadovai ir dainų festivalio komisijos nariai. Buvo paskelbti apdovanojimai geriausiems dainininkams iš geriausių, dėkojama vadovams.

Visi festivalio dalyviai buvo apdovanoti Lietuvos Respublikos Tautinių mažumų ir išeivijos departamen-

to dovanėlėmis, Generalinio konsulato padėkos raštais, Karaliaučiaus srities Lietuvių kalbos mokytojų asociacijos diplomais, srities administracijos pagyrimo raštais. Be apdovanojimų neliko nė vieno kolektyvo.

Specialiu Ragainės miesto administracijos (mero) prizų jau antrą kartą buvo apdovanotas Gumbinės vaikų folkloro ansamblis „Nadrūvėlė“ (vad. Irena Tiriuba) bei solistas Antanas Paukštis iš Tilžės.

Kolektyvai, susirinkę scenoje, sudainavo atsiveikimo dainą „Dar neišėjime“, kurią vedė ilgametis vaikų festivalio projekto vadovas – mokytojas Algirdas Karmilavičius, palinkėdami vieni kitiems susitikti kitais metais.

...

Praėjo dar vienas – aštuntasis festivalis. Toliau reikia ruošti kitam festivaliui, mokytis naujų lietuviškų dainelių, mokytis lietuviškos kalbos, laukti įdomių susitikimų.

Festivalis praėjo labai gerai. Buvo kruopščiai ir įdomiai paruoštas scenarijus, apgalvotos visos dalys, pakviesta daug svečių. Už visa tai dėkojame aktyviam, nepailstančiam festivalio vadovui Algirdui Karmilavičiui.

Taip pat dėkojame mūsų ilgamečiams rėmėjams Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai bei Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie LR V. Už organizacinę pagalbą dėkojame Ragainės miesto administracijai, Ragainės 2 vidurinės mokyklos direktorei bei jos mokyklos lietuvių kalbos mokytojams. Visiems, visiems vadovams, kurie paruošė vaikus festivaliui.

Festivalio pabaiga.

♦**A. a. Elena Valiūnas, gyvenusi** S. Carolina, mirė sausio 17 d. E. Valiūnas buvo a. a. dr. Juozo Kęstučio Valiūno, prieš 18 metų iškeliavusio Amžinybėn, žmona.

♦**Čikagos lietuviai kviečiami** jungtis į Palaimintojo Jurgio Matulaičio tridienio pamaldas Švč. Merge-lės Marijos Gimimo parapijos bažny-čioje (Marquette Park). Tridienio pa-maldos prasidės penktadienį, sausio 22 d., 7 val. v. (šv. Mišias aukos kun. A. Markus); tęsis šeštadienį, sausio 23 d., 4 val. p. p. (šv. Mišias aukos kun. dr. Kęstutis Trimakas) ir baigsis sekmadienį, sausio 24 d., 10:30 val. r. šv. Mišiomis, kurias koncelebruos kunigai dr. K. Trimakas, A. Markus, Gediminas Jankūnas. Visi kviečiami dalyvauti.

♦**Vasario 13 d., šeštadienį, Balze-**ko lietuvių kultūros muziejaus Gin-taro salėje vyks tradicinis Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos ruošiamas „Šiupinys“. Meninę prog-ramą atliks solistė Nida Grigalavi-čiūtė, akompanuos pianistas Mani-girdas Motekaitis. Po vakarienės vi-sus šokti kvies Algimanto Barnišio orkestras. Pradžia 6 val. v. Vietas už-sisakyti galite tel.: 630-969-1316 (Ra-mūnas Buntinas).

♦**JAV LB Krašto valdybos kultū-**ros taryba ir Vidurio Vakarų apygar-da vasario 20 d., šeštadienį, 7 val. v. kviečia visus muzikos ir baleto gerbė-jus į šventinį Lietuvos meno meistrų koncertą „Lietuvos Nepriklausomy-bei – 92“. Koncerte dalyvaus Lietuvos

nacionalinio operos ir baleto teatro žvaigždės – balerina Eglė Špokaitė ir jos partneris Martynas Rimeikis, Amerikoje studijuojantis žymus smuikininkas Martynas Švėgžda von Bekker ir pianistė Ginta Čepinskaitė-Bistras. Koncertas vyks Jaunimo centro didžiojoje salėje (5620 S. Cla-remont Ave., Chicago, IL 60636). Dau-giau informacijos tel.: 708-691-9674.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦**Į JAV atvyksta lietuvių estra-**dos atlikėjas, buvęs grupės „Naktinės personos“ solistas Alanas Chošnau. Jo koncertas įvyks vasario 20 d., šeš-tadienį, 8 val. v. Lenkų kultūros fondo salėje (177 Broadway, Clark, NJ 07066). Veiks baras, bus lietuviš-kų gėrimų ir užkandžių. Visus kvie-čiame atvykti. Daugiau informacijos – tel.: 732-713-5108 (Žilvinas)

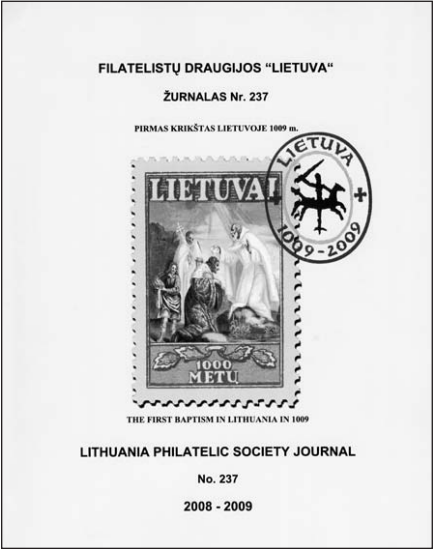
♦**Lietuvos Nepriklausomybės** šventės minėjimas Lietuvių namuose (Lithuanian Music Hall, 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134) vyks vasario 14 d., sekmadie-nį. Meninę programą atliks žinomi Lietuvos atlikėjai.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Spaudos apžvalga

„Lietuva“

Ant redakcijos stalo Filatelistų draugijos (LITHPEX) „Lietuva“ žur-nalas Nr. 237, pasipuošęs pašto ženk-lo „Pirmasis krikštas Lietuvoje 1009 m.“ reprodukcija. Žurnalas įdomus ne tik filatelistui, bet ir eiliniam skai-tytojui.

Jame rasite L. Veržbolausko apž-valgą „Tūkstantmetė Lietuvos istori-ja pašto ženkluose“, gausiai ilius-truotą šiai progai skirtais pašto žen-k-lais. Numeryje J. Variakojis rašo apie Lietuvos tūkstantmečio minėjimą Či-kagoje ir teigia, kad ta proga Filate-listų draugija „Lietuva“ išleido pašto ženklą ir dviejų dydžių vokus.

Dr. Vytautas Doniela iš Sydney tęsia pasakojimą apie laiškų iš Lietu-vos kelionę po pasaulį. Rašinys ilius-

truotas vokų nuotraukomis. Richard Lizdenis tęsia pasakojimą apie Da-riaus ir Girėno lėktuve vežtus vokus (pradžia Nr. 234, 2005 m.), o dr. Vitaly Geyfman išstudijavo, kokiais antspaudais buvo pažymimi vokai, skraidinti į Lietuvą žymiųjų lakūnų.

Jau minėtas dr. Vytautas Doniela rašo apie Šiaulių miesto paštą 1915–1919 metais; 2008 metų Filatelistų draugijos „Lietuva“ veiklą apžvelgia Violeta Rutkauskienė, daugiausia vietos skirdama jubiliejinei draugijos parodai, kuri 2008 m. balandžio 25–27 dienomis vyko Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Žurnale pateik-tas LITHPEX XXX premijų laimėto-jų sąrašas, nuotraukos iš premijų įteikimo vakaro. Skaitytojai supažin-dinami su 2008 m. Lietuvoje išleis-tais pašto ženklais bei proginiais antspaudais ir vokais, ras Lietuvos filatelijos apžvalgą ir kitokių įdomių straipsnių. Manau, kad įdomu bus susipažinti ir su žinomu vokų daili-ninku Antanu Rimantu Šakaliu, kuris yra ir Filatelijos draugijos „Lietuva“ narys nuo 1996 m.

Puiki žurnalo poligrafinė koky-bė. Leidinį spausdino „Delta Gra-phics“ spaustuvė.

Žurnalą, leidžiamą lietuvių-ang-lų kalbomis galima užsisakyti Filate-listų draugijoje adresu: John Varia-kojis, 3715 W. 68th St., Chicago, IL 60629.

Paruošė **L. A.**

DRAUGO FONDAS
4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

„DRAUGAS“ – IŠEIVIJOS GYVENIMO DABARTIS IR ATEITIS

Be Draugo fondo dienraštis nebūtų sulaukęs šimtmečio. Aukokime Draugo fondui įvairiomis – gimtadienių, vardadienių, jubiliejų, švenčių ir kt. – progomis. Įamžinkime savo artimuosius Draugo fonde.

Čekius rašyti: Draugas Foundation, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Lietuviškų filmų festivalis Čikagoje

Vilniaus-Čikagos susigiminiavusių miestų komitetas ir LR Generalinis konsulatats Čikagoje rengia lietuviškų filmų festivalį. Šiuolaikinio lietuviško kino kūrėjų darbus pristatys kino kompanijos „Era Film“ direktorė ir prodiuserė Rasa Miškinytė. Po peržiūrų vyks klausimų-atsakymų sesijos. Įėjimas į visas filmų peržiūras **nemokamas**.

Sausio 21 d., ketvirtadienis, 6:30 val. v.
Chicago Cultural Center, 78 Washington Str., Chicago, IL 60602
„Nerutina“ („KUMA Projects“, rež. Jūratė Samulionytė, 2008) audio-vaizdo projektas, 15 min.
„Vabzdžių dresuotojas“ („Era Film“, rež. Donatas Ulvydas, Linas Augutis, Marek Skrobecki, Rasa Miškinytė, 2008) kūrybinė dokumentika, 53 min.

Sausio 22 d., penktadienis, 6:30 val. v.
Pasaulio lietuvių centre, 12749 E. 127th St. , Lemont, IL 60439
„Nerutina“ („KUMA Projects“, rež. Jūratė Samulionytė, 2008) audio-vaizdo projektas, 15 min.
Vabzdžių dresuotojas“ („Era Film“, rež. Donatas Ulvydas, Linas Au-gutis, Marek Skrobecki, Rasa Miškinytė, 2008) kūrybinė dokumentika, 53 min.

Sausio 23 d., šeštadienis, 5 val. p. p.
Balzeko lietuvių kultūros muziejuje
6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, tel. nr.: 773-582-6500
„Ispanų kalba suaugusiems“ („Era Film“, rež. Tomas Tamošaitis, 2008) ispanų kalba su angliškais subtitrais, kūrybinė dokumentika, 53 min.

Sausio 24 d., sekmadienis, 12 val. p. p.
Jaunimo centre, Čikagoje
5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, tel. nr.: 773-778-7500
Trumpametražių filmų programa:
„Berniukas ir jūra“ („Donelos Studio“, rež. Tomas Donėla, 2006) dra-ma, 15 min.
„Baltos dėmės mėlyname“ („Cinevera“, rež. Ramūnas Greičius, 2004) drama-komedija, 20 min.
„Balkonas“ („Monoklis“, rež. Giedrė Beinoriūtė, 2008) drama, 48 min.

Sausio 26 d., antradienis, 6:30 val. v.
Čikagos kultūros centre, Claudia Cassidy Theater salėje
78 E. Washington Str., Chicago, IL 60602
Trumpametražiai dokumentiniai filmai apie Vilnių. DOCRES VNO – menininkų rezidencijos programos, skirtos kino profesionalams, – dalyvių kūriniai. 130 min.
„Kas toliau?“ (rež. Dzintars Dreiberģs, Latvija, 2009)
„Amžina mergaitė“ (rež. Bram Crols, Belgija, 2009)
„Dialogue“ (rež. Kristin Raup, Estija, 2009)

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

Violeta ir Vilus Tarasovai sausio 23 d., šeštadienį, 8 val. v. koncertuos Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje, 2718 St. George St., Los Angeles, CA 90027.
Daugiau informacijos: veidai@yahoo.com arba tel.: 323-360-7786.